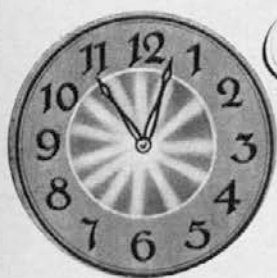

K
V
T
R
A
K
A
H
III 5

Ob vsaki uri in ob vsakem času

se bavi moderna žena s športom. Ona pozna tajni izvor lepote, zato se vdaja športu vkljub solncu, vetru in slabemu vremenu. »Pri športu Vas polepšuje Elida!«

Elida Coldcream hrani kožo čez noč, ji daje potrebno mastnobo in idealno čisti vsako polt. Z Elida Creme de chaque heure pridobiva koža občudovanja vredno in nežno barvo alabastra in je najboljša podlaga za puder. Elida Ideal in Favorit mila so izredno čista in blaga. Dajejo bogato peno in so prav decentno parfimirana

ELIDA NEGA KOŽE

ILUSTRACIJA

ŠTEV. 5. + 1930 + LETO II.

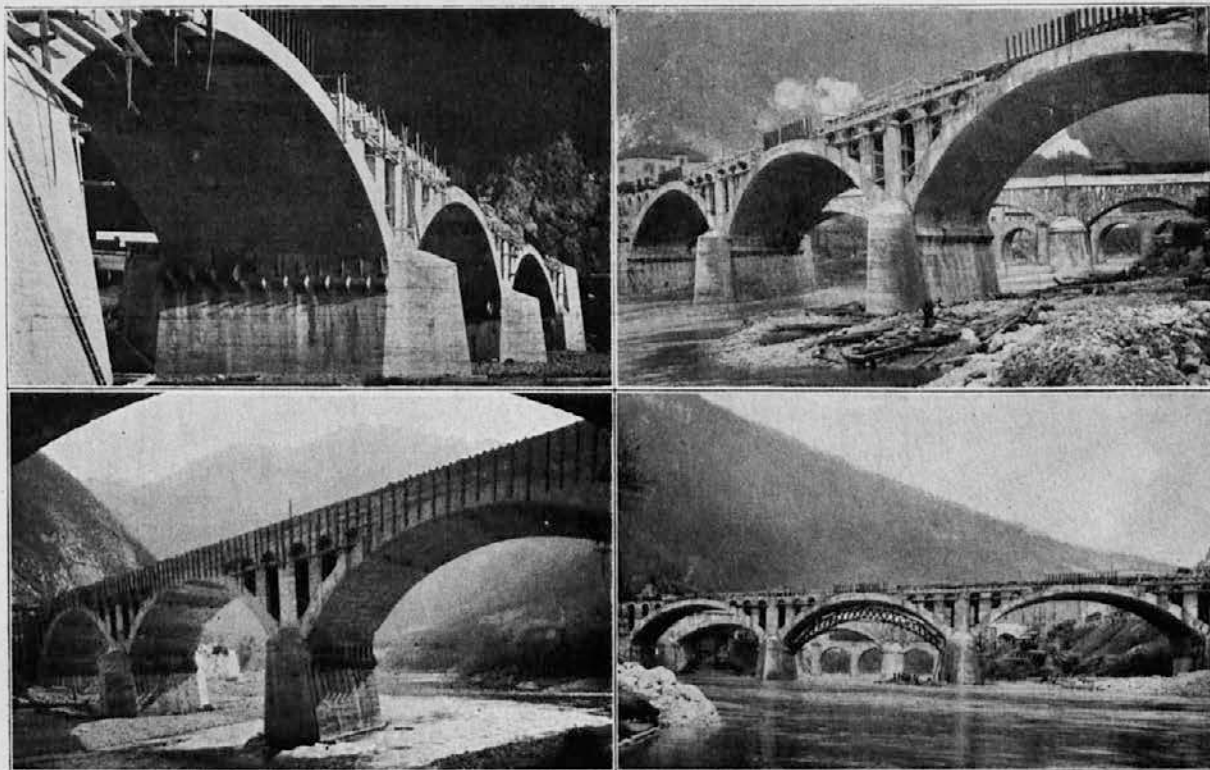
NAROČNINA € LETNO 12 ŠTEVILK 100 DIN € POLLETNO 6 ŠTEVILK 55 DIN € POSAMEZNE ŠTEVILKE PO 10 DIN
INOZEMSTVO LETNO 120 DIN € AMERIKA 3 DOL. € LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6 € TELEF. 2549 € ČEK. RAČ. 12.587

VSEBINA:

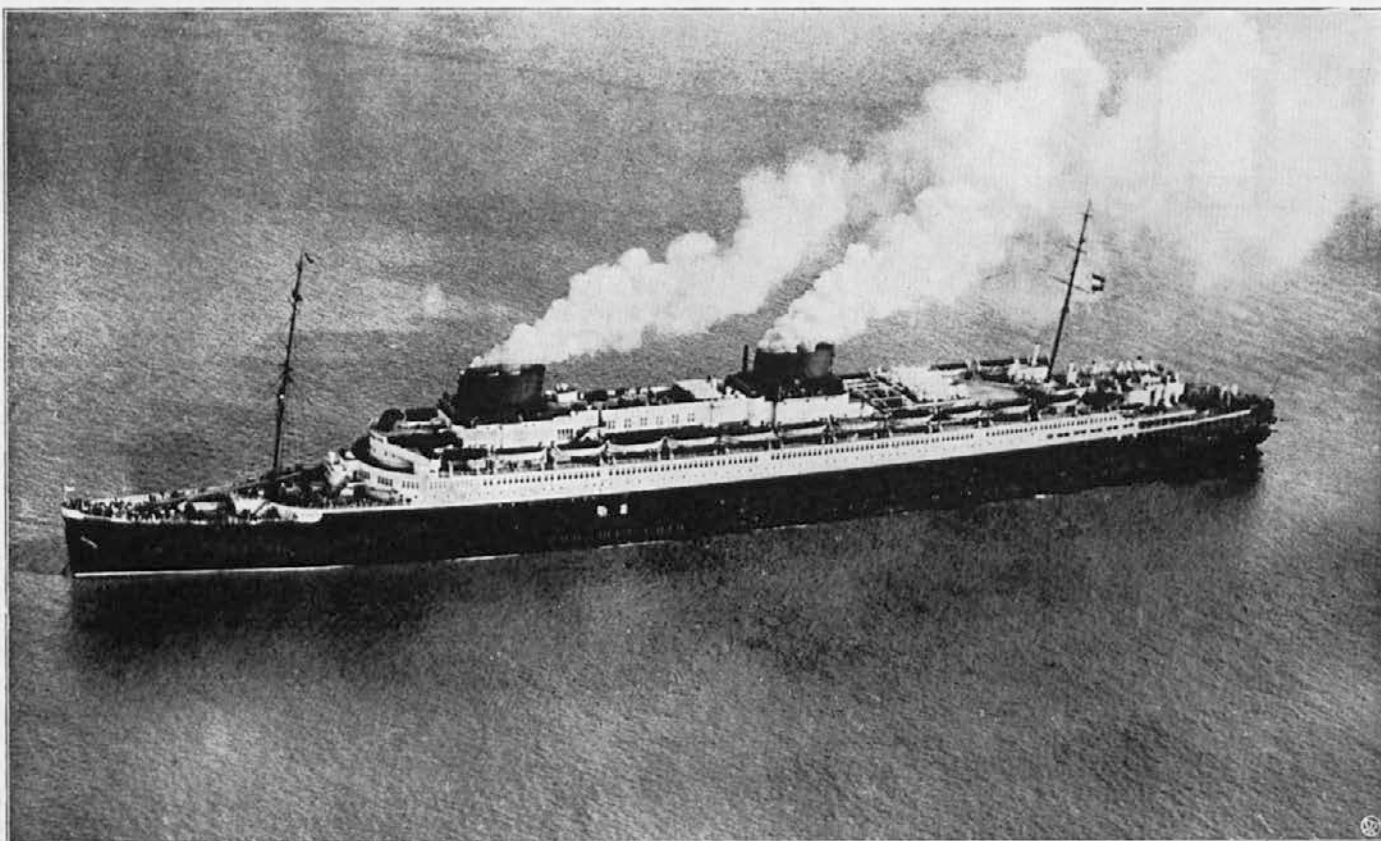
Novi most v Zidanem mostu	145	Za pomlad in poletje	162
Na morju in v zraku	146	Sodobna žena	163
Knezoškof dr. A. B. Jeglič	147	Oktavo višje...! (Ilustriral Globočnik)	164
Na teatralični fronti (J. Zozulja, ilustr. Sirk)	148	Sveta gora	166
Pozdrav »Ilustraciji«!	150	Kulturna izložba Julijske Krajine v Beogradu	167
Fotoamater: Pomlad v naših gorah	151	R. Jakopič: Kristus-samaritan	167
Fotoamater: Lepota prirode v fotografiji (J. Skerlep)	152	Dve, tri ugankarjem na pot (J. Ložar)	168
Ljubljani (Veslko Pičirad)	153	Nagradna uganka	169
Sarajevo, mesto 99 minaretov	154	Filatelija	169
Slovenski klub v Sarajevu	155	Iz vsega sveta	170, 171
Kakor gledaš na stvar... (I. Vouk, ilustr. Sirk)	156	Od pare do luči (—č)	172
Nove knjige	156	Naši otroci	174
Z Lipahom (I. Čargo)	157	Slovenska marionetna gledališča	175
Gledališče: Norma. H. Nučič	158	Lutkovno gledališče in Jugoslavija (B. Orel)	176
Gostovanje članov praškega »Nar. divadla«	158	Za filmskimi kulisami	178
Indija v borbi za svobodo	159	Pismo Lilian Gish M. Malešu	179
Je li vaša pisava široka ali ozka? (S. Šproc)	160	Naslovna slika po barvasti risbi akad. slikarja E. Justina: Pomladna alegorija.	
Grafološki kotiček	161		

Novi most v Zidanem mostu

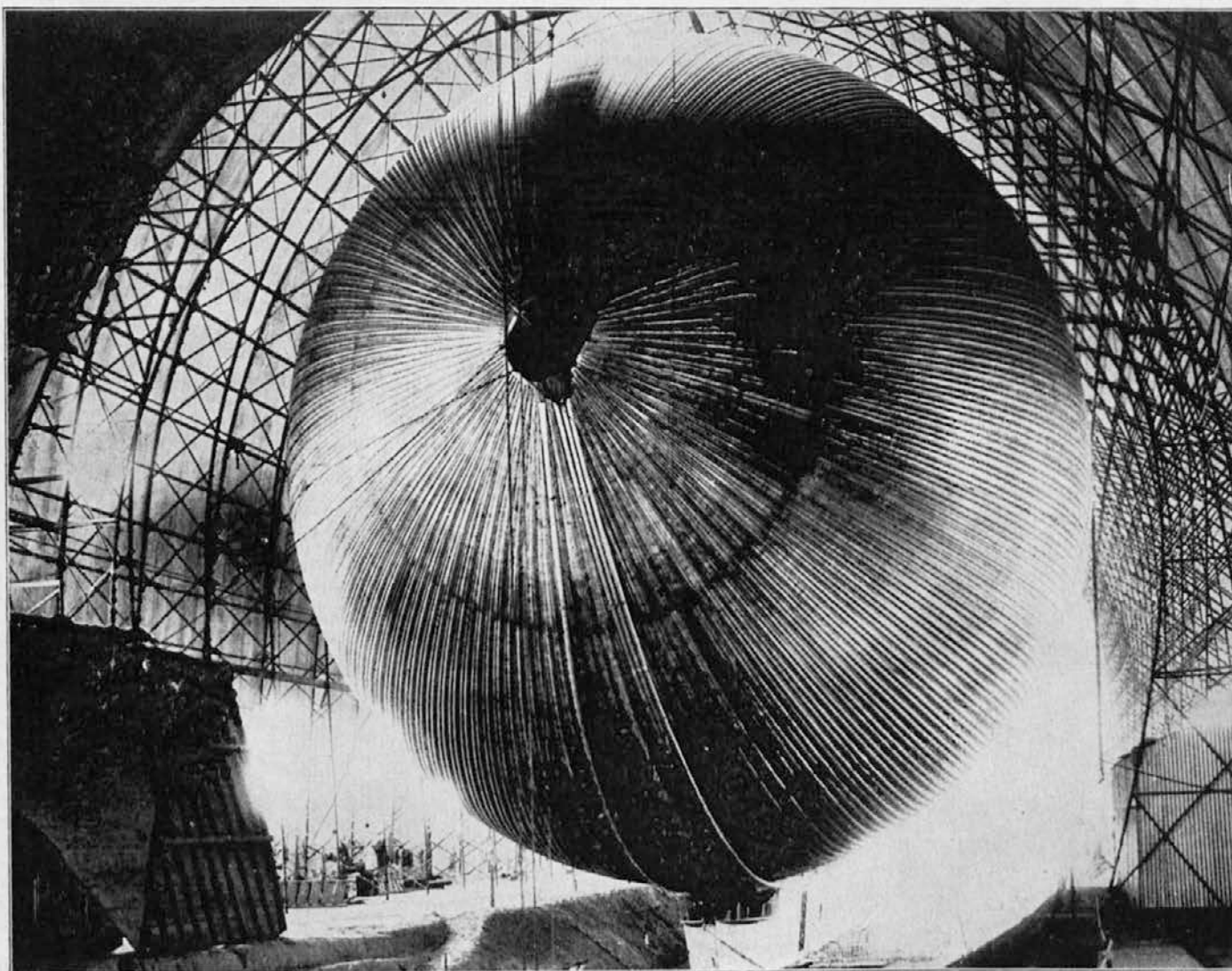
Foto Primožič, Zidani most

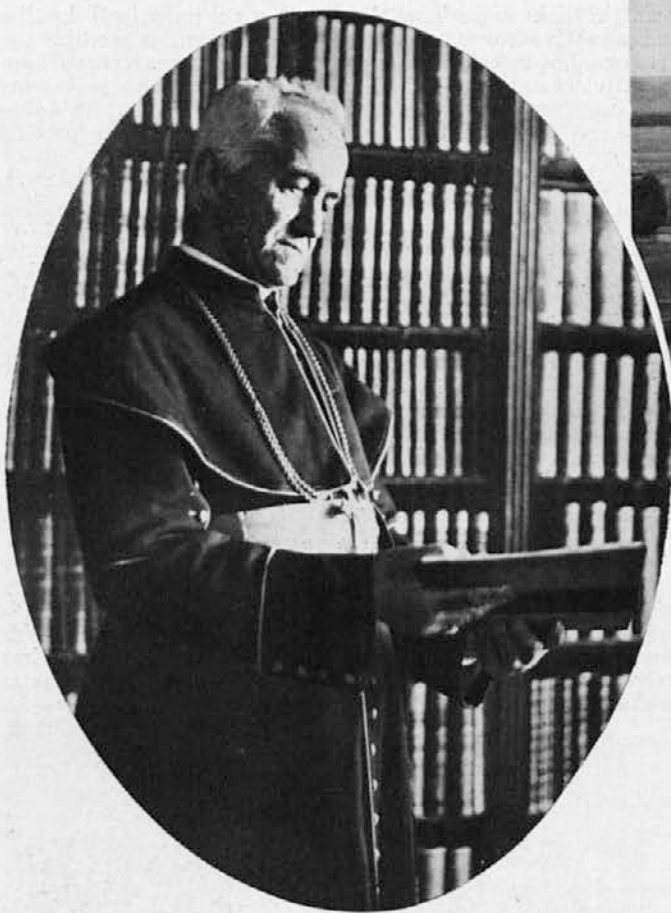
Promet na progi Ljubljana—Zagreb—Beograd se je oršil s to oviro, da so morali vlaki v tej smeri voziti najprej po tiru proge proti Mariboru in senato šele vrniti na progo proti Zagrebu, ker ni bilo direktnega mostu. Zdaj se je železn. uprava odločila zgraditi nov most, ki bo vezal postajo Zidani most na ravnost s progo proti Zagrebu. Naše slike kažejo gradnjo tega mostu, delo stavbnega podjetja J. Slavec iz Kranja. Slikovit bo pogled na vse tri zidane mostove v Zidanem mostu, kar kažeta dve naši sliki.

Najhitrejša ladja na oceanu nemška »Europa«, ki je pridobila modri hitrostni trak

Prvi dirigeable iz kovine, gonjen s paro, »City of Glendale«, 250 konjskih sil

Knezoškof dr. A. B. Jeglič v svoji knjižnici

Zavod sv. Stanislava (gimnazija) v Št. Vidu nad Ljubljano
Foto »Ilustracije«

Škof dr. Anton Bonaventura Jeglič

(29. maj 1850 — 29. maj 1930)

Oseba škofa dr. Jegliča je ena najmarkantnejših pojavov v slovenski in jugoslovanski zgodovini. Mož, ki je v svoji veličini znal ostati zmerom zvest osnovnemu geslu: »Bog in narod!« Iz tega gesla je rastel, s tem geslom je ustvarjal, je zbiral okoli sebe mlade in stare ter je po vsej svoji zamisli in živahnem delu še zmerom med slovenskimi javnimi delavci najmlajši, ki misli za stoletja naprej.

Bodisi da je ustvarjal prvo slovensko gimnazijo, bodisi da je pre-skrbel zanj svoje profesorje, da je skrbel za slovenske učne knjige, da je ustvarjal prosvetne organizacije, skrbel za verski preporod naroda, bodisi da je bil eden glavnih soustanoviteljev Jugoslavije ter se vsak čas in ob vsaki priliki potegnil za pravice in svobodo svojega naroda, povsod srečujemo to osnovno črto njegovega gorenjskega značaja: narod ljubeči vladika.

Vsako razdobje slovenskega naroda oblikuje, odkar je stopil v javno življenje tudi škof dr. Jeglič in vendar nobena doba ga ni potegnila nase, da ne bi razumel novega časa. Nasprotno, kolikokrat je pomagal in pomaga škof dr. Jeglič sam opreznim in dvomljivcem s svojo roko čez prag v novo miselnost, naj omenimo samo zadrugištvu, socialna stremiljenja delavstva in nove organizacijske tvorbe v narodu — za vsak dober pojav ima razumevanje in bodrilno besedo.

Kadar pa se lomijo razdobja v narodovi zgodovini, takrat stoji škof dr. Jeglič vedno budno na straži kot zvest pastir pri svoji vdani čredi.

Spodaj: Knezoškof dr. A. B. Jeglič med najmlajšimi

Na teatralični fronti

Josefim Zozulja

Ilustriral A. Sirk

Oba, Cvetkov in Gajkevič, sta drug drugemu pripisovala najbolj nizkotne stvari. Ali to, kar je storil tihi in korektni Cvetkov, je prekašalo vse. V »Izvestjih« provincijalnega mesta X. je nekega dne izšel članek z naslovom: »Na teatralični fronti«. Kakšna nesramnost je za njim tičala, so slutili le nekateri.

Edini Gajkevič je bil toliko srečen, da je mogel okusiti vso stvar do konca, kajti bil je obenem član gubernijskega komiteja komunistične stranke, kateremu je bilo podrejeno tudi gledališče. Veliki, močni, črnobradi mož, ki še tudi zdaj, ko je meščanska vojna že davno minila, ni odložil svojega preprostega, vojaškega suknjiča, se je od besnosti tresel tja do koncev svojih prstov.

Pisec članka je govoril o zgrešeni smeri tukajšnjega gledališča in o njegovem nazadnjaštvu. Ampak kako govoril. Ta fant je znal čudovito pisati. Tu so stale formule kot »brez soglasja z našo dobo«, potem »ideološka banalnost«, trikrat je nastopila Gajkeviču neznan beseda »folklor«, cel odstavek je dolžil gledališče »pomanjkanja vsakega konstruktivizma«, nato je sledilo nekaj o slabi »montaži« nekega komada, in vse popoprano s citati Lenina in Buharina.

Seveda je bilo treba na tak članek odgovoriti. Ali kako odgovoriti, če Gajkevič ni znal pisati?

Le kaj je storil on Cvetkovu hudega? Kako dolgo je že od tedaj, ko mu je v letih gladi preskrbel večje dobave? Tedaj bi bil mogel Cvetkov brez nadaljnega poginuti. Takrat ni bilo nobene »montaže«!

No, malodušje ni bila njegova napaka. Delati! Vzel je svojo aktovko in šel v pisarno. Bil je solnčen dan. Na Karla Marksa cesti, tik pred kavarno »Svoboda«, so mladi raznašalci listov tulili »Izvestja«. Mimo njega so šli znanci. Članek so seveda brali. V njihovih očeh je opazil Gajkevič nekaj škodoželjnega, previdnega in malomarnega.

V pisarni je bilo vse kakor običajno. Na hodniku je stal novi gledališki tajnik Krizant Karbolski, ki ga je bil poslal moskovski osredni komite. Moža je priporočil neki važen sodrug, tudi kot »literaren talent«, ampak z dostavkom, da nekoliko pije.

Ob dvanaajstih je telefoniral režiser Ljubomirov iz gledališča:

»Ivan Antonič, ali ste brali članek? Seveda! Jaz Vam takoj povem, zakaj ga je Cvetkov pisal. Veste, preteklo nedeljo je prišel v gledališče neznan človek in je za Cvetkova zahteval tri prostore za tri dame. Častna beseda! Pravim, sodrug Cvetkov ima vendar svojo ložo, prostih vstopnic ni! Zdaj torej veste, zakaj! Da bi bilo pri nas premalo konstruktivizma? Nesramnost! Kaj je bilo drugo dejanje zadnje premijere morda zanič? Pri samem Meyerholdu ni več konstruktivizma! Ali na članek je treba odgovoriti! Nemudoma!«

»Ni vredno.« je surovo odvrnil Gajkevič.

»Seveda, imate prav.« je odzvenel ne več odkriti režiserjev glas, »...človek se ne sme umazati.«

Ali v vodstvu nekaj ni bilo v redu. Gajkevič je vedel prav dobro, da je treba odgovoriti, odgovoriti, da je Cvetkov uničen.

Pisati dandanes v časopisne članke, je stvar slučaja. Nekomu se posreči, drugemu ne. Če ima človek dobrega tajnika, bo članek dober. Na primer Baranov, njegov stari vojni tovariš, sedi zdaj v ljudskem komisarijatu v Moskvi, kakšne članke je ta skoval! In kdo mu jih je pisal? Zuckerstein, mali, prijetni tajnik Zuckerstein, rabijev sin.

Gajkevič je napeto premišljeval.

Tedaj se je zgodilo nekaj neprijetnega.

Tačas ko je Gajkevič potrtega srca premišljeval, je begal novi gledališki tajnik z doslej še ne opaženo naglico po papirju.

Uro pozneje je vstopil Krizant Karbolski v delovno sobo šefa in dejal:

»Sodrug Gajkevič, po mojem mišljenju je članek meščana Cvetkova skozi in skozi kontrarevolucionaren. Na to moramo odgovoriti, in jaz si drznem, da vam predložim svoj zamislek.«

Po treh minutah Gajkeviča skoro ni bilo več spoznati. Kaj se je zgodilo? Sanje? Čudež?

Krizant Karbolski je začel razlagati svoj zamislek s tem, da ne pomeni članek, kakršnega je napisal meščan Cvetkov, nič drugega, kot napeljavati vodo na mlin menjševikov. Ni dvoma, da bo inozemski belogardistični emi-

grantski tisk nemudoma in extenso ponatisnil kritiko meščana Cvetkova. In zopet, da ne pomeni ta kritika nič drugega, kot nekaj poskus revizije Leninizma. Kakšen konstruktivizem neki potrebuje meščan Cvetkov, ko je vendar vprašanje spojitve sela z mestom že skoro rešeno? In kako, da se meščan Cvetkov sploh sme v toliki meri predati vplivom novobogate buržuazije?

Gajkevič je dvignil svoje oči h Krizantu Karbolskemu. Kdo je stal pred njim?

Prav navaden mlad človek bledomodre, prav za prav treba že reči, neprijetne barve v obrazu. Eno oko pametno, drugo nesramno. Na glavi Krizanta Karbolskega so se kodrali ostanki las, ki so še ostali od one moskovske boemske norosti, ki pričajo o mnogih prečutih nočeh in raznovrstnih zabavah.

»Torej.« je dejal Gajkevič, »članek je dober, napišite ga. Spravim ga v naša »Izvestja«.

Karbolskega nesramno oko je postalo razumno, razumno nesramno.

»Članek morate Vi napisati, sodrug Gajkevič.«

In ne da bi vprašal, je segel s svojo gibčno roko v škatlo za cigarete, ki je ležala na pisalni mizi.

* * *

Stvar je zdaj taka: Bralca nočemo več utrujati z mislimi sodruga Gajkeviča. To bi bila psihologija, ki nikakor ne bi mogla koga zanimati. To bi bilo nekaj za Dostojevskega. Saj je v glavnem popolnoma nevažno, kaj doživi sodrug Gajkevič. Ampak ko je članek izšel, je nastal strahovit polom. Mesto se je streslo v svojih temeljih.

Popoldne je vladala v vrtiču krog in krog gledališča živahna razgibanost. Zbrani so bili vsi časopisni reporterji, številni stalni gostje in igralci, celo tisti, ki so morali biti zvečer na odru. Našminkani in v kostumih so prišli v odmorih ven. Menih v kuti je živo govoril vitezu v oklepu:

»Ne, Cvetkov ne bo letel.« je izjavil menih, »Gajkevičev članek je seveda zelo oster, toda Cvetkovu se ni treba ničesar bati.«

»Tu se lahko silno motite.« je odvrnil vitez, »en izvod članka leži že najbrž v politbiroju v Moskvi. Ali mislite, da bi Gajkevič napadel tako ostro, če bi ne imel migljaja od zgoraj?«

Toda prišlo je drugače.

Seveda Cvetkov ni molčal. Naslednjega dne je izšel drug članek v »Izvestjih«. Izvajal je, da se mora gledališče, za katerega je sodrug Gajkevič odgovoren stranki, prilagoditi vsebolj glave dvigajoči buržujski inteligenci. Kaj naj predstavlja gledališče zdaj v času revolucije? (Sledi Leninov citat.) Kaj naj znači gledališče z ozirom na vsebolj grozečo obkrožitev sovjetskih unij po kapitalističnih državah? (Sledi citat Lunačarskega, ki ga je vendar le-ta omenil pri otvoritvi neke umetniške razstave, in ga je Cvetkov prikojil sebi.)

Ton tega prvega dela je bil zadržno izzivajoč, ali sledi drugi del. Pisec stavlja odprta vprašanja: Kje se je nahajal Gajkevič leta 1917? In kako si drzne meščan Gajkevič njega, Cvetkova, boljševika od leta 1919., obdolžiti, da lije vodo na mlin menjševikov? In kdo je preskrbel službo njegovemu bratu s pomočjo borze dela? Ko da bi o tem mesto nič ne vedelo? Celokupni, razrednozavedni proletarijat ve to!

Gajkeviča je popadla besnost, kakor pri prvem članku, da jo je čutil tja do koncev svojih prstov. Vendar pa je to pot, ko je šel v pisarno, gledal bolj samozavestno.

Ali ga ni čakal tam Krizant Karbolski, odrešujoči angel, ki je z razumnim izrazom vodil plameneče pero?

* * *

Čas je, da govorimo o Krizantu Karbolskemu. V toliko, v kolikor je mož dejanja. Ako ima svojo duševnost, tedaj jo naj obdrži zase, zakaj mi se ne utegnemo z njo pečati. Ugotoviti moramo le to, da njegovo dušo žeja po ljubezni. Moskve ima čez glavo, tudi so mu bili tam prejemki skrčeni. Tu pa je upal najti oddiha za svoje živce.

Gajkevič je imel tajnico z očmi, z rokami, da je človeku, ki jo je videl, zajokala duša.

Sedi v sobi zraven ravnateljevega kabineta, in človeka neso noge kar same od sebe k njej. Kmalu zaradi te, kmalu zaradi one stvari. Vsi so že opazili in se smejuškajo, toda na to se Karbolski poživlja!

Tisto popoldne, ko je Karbolski napisal odgovor na Cvetkov članek, se je vršil v pisarni sledeči razgovor:

»Pojdite z mano v park, Helena Dimitrijeva!«

»Ali ste blazni?«

»To prav ne, Helena Dimitrijeva, predlagam vam tovariški izprehod.«

»Hvala, ne grem.«

Molk.

Morda je kje kak zakon sovjetskega življenja, da postanejo tajnice kakoga moža na vodilnem mestu njegove žrtve. Odvisno dekle, v strahu in stiski za svoje mesto, popusti, ali pa bojuje molče in ponosno strašni boj.

A kako je tukaj? Gajkevič ni več mlad, njegova stara vojaška bluza je umazana, ne brije se nikoli... in ona, mlada, cvetoča, krasna... in ona ljubi...

Molk je pretrgan.

»Vi čakate na sodruga Gajkeviča?«

»Da.«

Vsaj odkritosrečna...

Ona napeljuje pogovor na govorico, ki kroži po mestu. Iz njenega glasu zveni prikrit ponos.

»Kaj porečete k članku Ivana Antoniča proti Cvetkovu? Jaz nisem niti vedela, da zna tako dobro pisati.«

Pod Krizantom Karbolskim se maje zemlja. S piskajočo sapo spravi iz sebe:

»Članek sem jaz pisal. Jaz!... On niti pisati ne zna.

Ali zdaj, če Cvetkov odgovori, ne bom pisal drugič.«

Tisto jutro, po izidu drugega Cvetkovega članka, je bil strateški položaj v treh sobah in enem hodniku sledeči:

V prvi sobi sedi Gajkevič, v drugi Karbolski, v tretji ona. Gajkevič pride ven in gre skozi sobo Karbolskega. Potem pride ven Karbolski in gre mimo steklene stene tajnice, nakar se vrne v svojo sobo. Deset minut pozneje pride Gajkevič spet mimo in se vrne spet v sobo.

Koliko psihologije se skriva v tem. Ali mi se pri njej ne bomo ustavljali.

Karbolski sedi spet za svojo mizo in ima pred seboj neki časopis. Seveda, članek. Tako, da se vidi. Spet pride Gajkevič iz svoje sobe. Nič več ne more izdržati:

»Današnji članek ste brali?«

»Da.«

Nobene besede več.

Gajkevič se vrne v svojo sobo. In zopet ista igra skozi tri sobe in hodnik. Karbolski pogleda zmagovalno.

Tedaj je tudi ona vstala. Gre enkrat, dvakrat preko hodnika. Izdržati! Dejstva! Nikake psihologije!

Iz šefove sobe se oglašajo zvonce. Tajnica kakor Karbolski se podasta noter.

Tedaj pravi ona, tajnica, Helena Dimitrijeva:

»Strašno šibek, današnji članek v 'Izvestjih'. Pa vendar ne boste odgovorili, sodrug Gajkevič!«

»Da, saj se ne izplača.« pravi Gajkevič.

Helena Dimitrijeva odpre kakor slučajno vrata. Karbolski odide. Ona jih zopet zapre in ostane dolgo, dolgo v ravnateljevi sobi.

* * *

Tako še vedno ni pojasnjeno, ali je dobro ali slabo pisati članke v časopis.

Ali jasno je, da solnčna luč ne prinese vsakemu veselja, temveč časih tudi trpko bol.

In še eno: če mislite, da more mlad človek iz Moskve najti v provinci oddiha za svojo dušo, se varate.

PRAVA KOLINSKA CIKORIJA

»Moj prijatelj se je poročil s filmsko igralko.«

»Njegova zakonska sreča je odvisna od tega, kakšno filmsko igralko je dobil za ženo: nemo ali — govorečo?«

*

»Koncert se je pričel že pred četrt ure. Prosim, da vstopite prav tiho.«

»Ali že vse spi?«

*

»Žena prenaša mnogo pogumnejše bolečine kakor mož.«

»Kako to veste? Ali ste zobozdravnik?«

»Ne, trgovec s čevlji.«

*

Bibelj: »Ali veš, kakšna je razlika med glavnico in delom?«

Cibelj: »No?«

Bibelj: »Posodil sem ti sto dinarjev, to je glavnica, denar zopet nazaj dobiti, to je delo.«

Desno:
Prvi cvetovi
Foto A. Kornič

Levo:
*V pomladanskem
petru*

V krogu:
Hi-ho!
Foto Čatar

Pozdrav »Ilustraciji«!

Vonj rož

Foto Ivan Kregar

Pod brezo na Pohorju

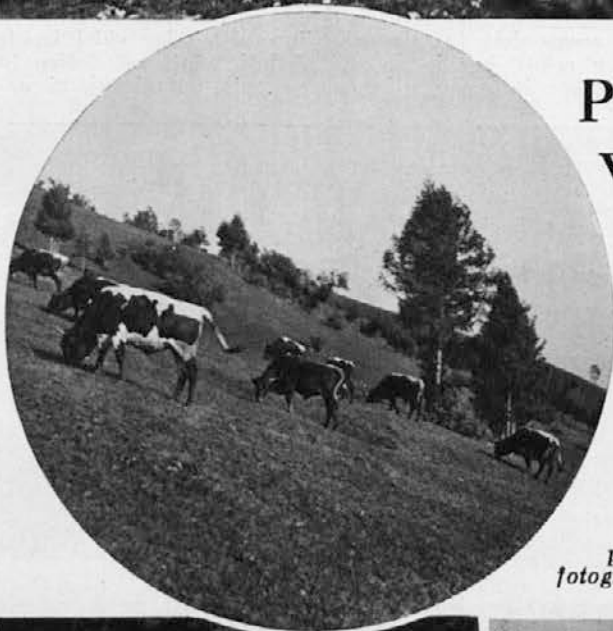
Foto Ivan Kregar

V pomladnem razpoloženju iznad dolenjske metropole

Spomin na zadnjo smuko izpod Storžca

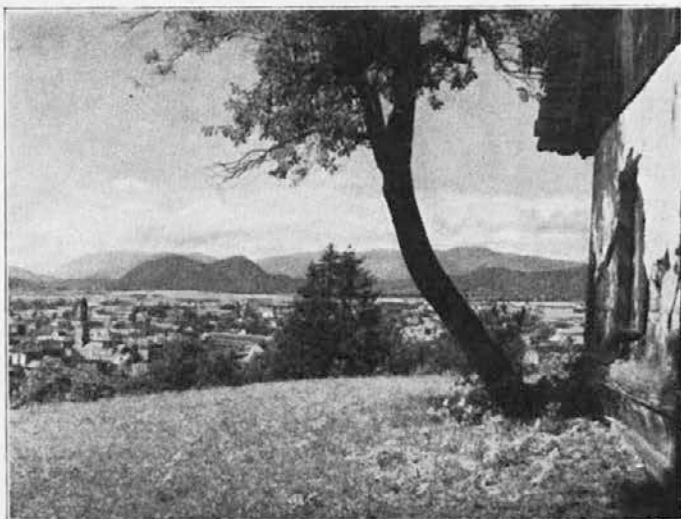
Pomlad v naših gorah

*Specialni
posnetki našega
fotografa za »Ilustracijo«*

*V maju
Foto
Kornič*

Lepota prirode v fotografiji

Janko Skerlep

Koliko je ljubitelj prirode? Mnogo nas je, hvala Bogu! Veselimo se lepega dne, vsak prosti čas porabimo za sprehod v naravo. Tam najdemo zopet ono, kar cel teden pogrešamo, zrak in sonce. Tam vidimo zopet življenje prirode, vidimo lep krogotek božjega stvarstva, katerega del smo sami, sami torej del narave, brez katere ne moremo živeti.

Kdo izmed nas ne bi hotel kosček te lepote vzeti seboj? Menda ga ni ljubitelja narave, ki se ne bi tudi doma, v delavnici ali pisarni tako mimogrede za trenutek povrnil v naravo nazaj. Naj že bodi kakršnokoli delo, vedno nas veže vsaka stvar na stvarstvo in najlepše stvarstvo je pokrajina zunaj mesta, tam daleč na hribih, visoko na gorah, na poletnih snegovih. Kako je to vse lepo, dostikrat tudi sami ne zapazimo, tako nas obvlada veličina lepote, da jo od samega bleska niti ne vidimo. Ampak čutimo jo le in ta občutek je nekaj, kar nas vedno vleče venkaj na sonce, venkaj na prosto.

Marsikdo je že vprašal, kaj pa najdeš tam zunaj lepega, vabljivega, jaz ne zapazim nobene razlike. Ubogi revež. Težko mu je naenkrat povedati, v kaki zmoti je, a vendar je mogoče tudi on eden tistih, ki se samo branijo onega občutka, ker ga smatrajo za postransko potrebo. Nam pa je ta potreba nekaj, kar nam daje zopet voljo in veselje do dela. Nergači nismo, ker vidimo, da ima vse svoj cilj in svojo vrednost, zato tudi marsikaj lažje prenesemo, lažje se vživimo v vsak položaj, življenje nam ni v breme, delo nam je užitek. Krogotek se lepo strinja zopet v samega sebe.

Vprašam vas, najdete li ljubitelja narave, ki se ne bi veselil lepe fotografije kraja, katerega je že videl ali ga namerava še videti. Ali morete le na podlagi opisa točno

poznati kraj ali lego ali obliko dela narave, ako ne vidite njene slike? Zakaj imajo učne knjige tudi slike, zakaj se učenci poučujejo na podlagi slik in fotografij? Naše obzorje bi bilo brez tega omejeno, ne bi si znali v življenju pomagati, vse nam bi bilo skrajno nerazumljivo, nejasno in tako medlo, kakor medla so nam ona telesa, katerih ne moremo niti fotografirati niti naslikati.

Naš narod je majhen, a vendar se more meriti s svojo izobrazbo z velikimi narodi. Obkoljeni smo od tujih narodov, ki stojijo v tehniki, kemiji in ostalem znanstvu dokaj višje od nas, a vendar ne toliko, kolikor si sami predstavljamo. Redkokateri narod menda toliko čita in se uči, kot prav mi in zato smo prišli že tako daleč, da nas tudi večji narodi upoštevajo od leta do leta bolj. Spoznali so nas po naših delih, po lepoti naših krajev in to hodijo gledat in se čudijo, kako hitro rastemo.

Mnogo zaslug za to pa ima tudi fotografija. S pomočjo iste smo se sami naučili spoznavati nebroj tujih dobrin, pokazali pa smo naša dela in lepoto naših pokrajinskih predelov ravno s fotografijo. Žal se ta panoga goji pri nas preveč zasebno, preveč tako vsak sam zase. Nešteto krat se prigodi, da tujec zahteva sliko, fotografijo amaterja in ne tako, kakor jo more dobiti povsod. Marsikdo ne razume tega zahtevka. Jedro vsega je to, da hoče tujec videti in vzeti seboj one lepote, slike, katerih ne vidi vsakdo, a jih zbirajo fotoamaterji, ki jih ne dajo radi v javnost, ker predstavljajo zanje take fotografije mnogo večjo vrednost, nego običajno blago.

Fotoamater vidi naravo nekoliko drugače, kakor pa oni, kateri ne fotografira. Človek, katerega oko ni vajeno ločiti lepote enega dela iz cele pokrajine, ni nikdar videl lepote kraja v celoti, ker je ne zna gledati. Vidi pač dolino in goro, sonce in senco, a ne pozna onih potankosti, ki na-

pravijo pokrajino lepo, ne zna jo analizirati, ne ve, v čem baš tiči ona lepota, zato tudi po navadi ne zna opisati te lepote. Fotoamater pa najde marsikaj (kar drugim sploh ni vredno gledati), ker vidi samo oko, ki je vajeno gledati, krasoto s praviim občutkom. Marsikdo spozna šele na podlagi fotografije lepoto kraja, katerega je že videl, a se mu takrat ni zdel lep, ni našel lepote, o kateri je slišal. Ko se bo ob priliki vrnil tja, bo pa to lepoto prav lahko našel. Fotografija torej tudi izobrazuje. To o Janko Skerlep

Pesnik išče stanovanje.

Mirko Stebelce, poet: »Potrebujem prostorno in visoko delovno sobo. Moje pesnitve so sanje...«

»Torej zadostuje, spalna soba!«

Židovska.

Ajteles: »Če mi ne daš tisoč dinarjev, skočim v vodo!«

Bajteles: »Počasi, počasi! Prehladil se boš!«

Ajteles: »Si požnem kroglo v glavo.«

Bajteles: »Odletela bo od čela.«

Ajteles: »Krstiti se bom dal.«

Bajteles: »Hvala Bogu, veseli bomo.«

Ajteles: »Otvoril bom na drugi strani ulice konkurenčno trgovino.«

Bajteles: »Tu imaš tisoč dinarjev.«

Smola.

»Poglejte ono debelo brinetko, ne bi hotel biti njen mož.«

»Jaz tudi ne, pa sva že deset let poročena —«

Ljubljani

(Travestija na Gregorčičevo odo »Soči«)

Veselko Pičirad

Kalná si, temna hči dolin,
gnusná v zmaličeni lepoti,
ko ti preblatenih plitvin
lopate, krampa zvenk ne moti.
Kalná si, hči dolin!
Tvoj tek je len in je mehak,
kot hod deklet v dolini;
in gosta si ko mestni zrak,
kot jezik viješ se gibák
starikavi škrbini.
Kalná si, hči dolin!
Nič rad ne gledam ti v valove,
v zmesi meščanske tvoje nove:
temačni duh močvirskih tal
in vonj, ki nudi ga kanal,
sta v tebi se združila.
V oblakih mrkega neba,
na lužah barja pustega
gnusobo to si pila.
Kalná si, hči dolin!
Ti meni si neljuba znanka,
spomin na dolge šolske dni,
od Laha se mi zdiš poslanka,
nesočá srd, ki ne skopni.
Vrag vzemi te tu sred ravni.
Kako ti voda zeleni,
kako obilna se vali,
ko pred Ljubljano še stojiš,
ko spustiš se med zidove,
zakaj gre voda v barve nove?
Zakaj izgine ti obilje,
saj tukaj niso kraške špilje.

Težko se ločiš v dva rokava,
skoz mesto nič ti ne diši,
v obilje sili te narava,
pa vendar moraš v dve smeri.
Ah, dvojno bol pač tu trpiš!
V tej boli skisana, cmerava,
kot ženska solza se mi zdiš,
kot solza še — norčava!
(Poceni ženske so solze,
po licu šminkanem drse.)
Kalná si, temna hči dolin,
gnusná v zmaličeni lepoti,
ko ti preblatenih plitvin
lopate, krampa zvenk ne moti.
Juh, konec tvojega bo blata,
môž zbor strašan te bo napal,
prihrumel bo od magistrata,
ki moč jim nad teboj bo dal,
tedaj zapela bo lopata —
le žal, da daleč je ta dan!
Nad tabo mestna bo gospoda
zijala vate noč in dan,
vsahnila bo takrat ti voda,
obrnjen tok bo v drugo stran.
Znoj delavcev te bo pojil,
gospôde pot te bo kalil;
a kadar delo bo končano,
glej, praznik bo za vso Ljubljano.
Tegá vesel bo sam župan,
obiskal bo te večkrat ban.
Takrat se spomni temna reka,
kar mrzlo ti srce nareka:
Kar bo luči ti ob bregovih,
gospôde na nasipih novih,
tačas pripelji vse na dan,
naj tok ne bo ti več zaspan.
Naj v luči voda bo škrlat,
gnusobo prejšnjih dni pozabi,
lepote — lačne tujce vabi
ljubljsko mesto zijat!

Foto »Ilustracija«

Sarajevski muzej: Bosanske noše v 15. veku

Pintoreport

Sarajevo — mesto 99 minaretov. Ob 20 letnici obstoja Slovenskega kluba v Sarajevu.

Reproducirano z dovoljenjem knjigarne »Studnička — Sarajevo«

Sarajevo — mesto na križpotju zapada in vzhoda — ima svojo karakteristiko, kakor je nima nobeno drugo mesto. Da, vsako mesto ima svojo, toda Sarajevo še posebno. Tuji vladarji so mu vladali, tuje kulture in nekulture so mu udarile svoj pečat. Na eni strani minareti, na drugi stolpi pravoslavne in katoliške cerkve. Tri vere se stikajo v tako mirnem sožitju, kakor drugje nikjer tako tipično. Sarajevo je danes svetovno ime — začetek vojne mu ga je dal.

Zanimivo je, da živi v Sarajevu precejšnje število naših rojakov, ki so že 20 let organizirani v »Slovenskem klubu«. V počastitev njihovega dela prinašamo serijo slik. Želimo, da nam še kdaj pošljejo slike iz svojega življenja.

Uredništvo »Ilustracije«

Vaška džamija iz okolice Sarajeva

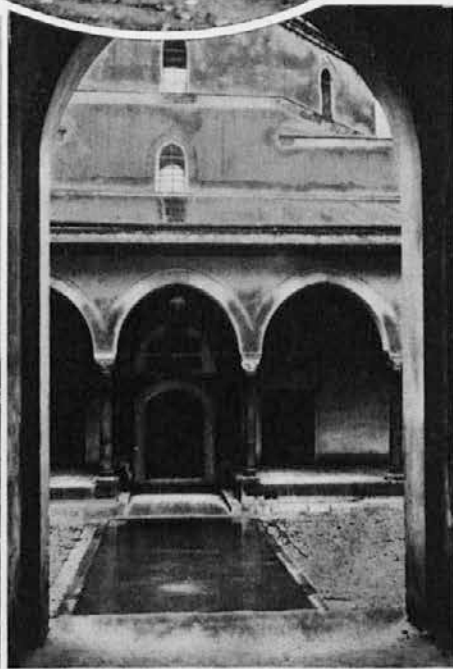
Kmetje iz sarajevske okolice Desno: Motiv s čaršije

Sarajevo: Kiraitana (čitalnica)

Tipična džamija s pokopališčem

Notranjščina careve džamije v Sarajevu

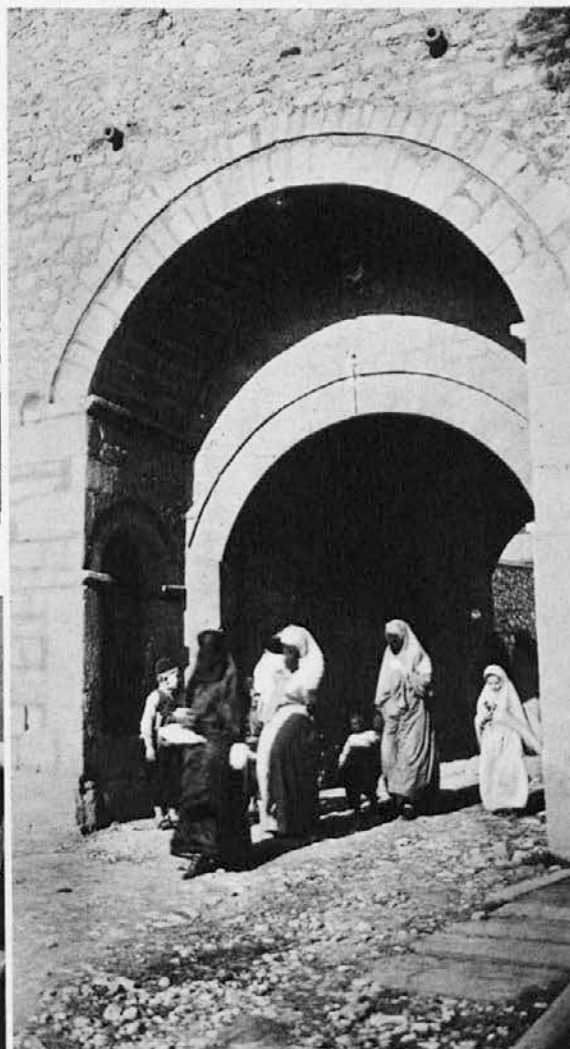
Čitalnica Slovenskega kluba v Sarajevu

Peovski zbor Slovenskega kluba v Sarajevu

Predica ciganka

Vratnik (žuta tabija)

Odbor Slovenskega kluba v Sarajevu

Od leve na desno sedé: revizor Iv. Kos, predsednik P. Pust, podpredsednik R. Zemljič. Stojé: tajnik R. Perko, odbornik Iv. Železnik, knjižničar Fr. Mušič, blagajnik H. Jezovšek, odbornik J. Podbregar, gospodar Iv. Potočnik, odbornik Ant. Blatnik, revizor J. Prodnik

Kakor gledaš na stvar...

Dve zgodbi v dveh pismih

Ivan Vouk

Ilustriral A. Sirk

Prvo pismo:

Gospod Zlobec!

Na nedeljskem izletu sem se docela uverila, da nisva ustvarjena eden za drugega. Vračam Vam Vaša pisma in prosim, da mi tudi Vi vrnete moja. Kar sovražim Vas, ko pomislim, kako udobno in prijetno je bilo v vrtu gostilnice z lopo in verando, pa ste me pregovorili in sva se napotila skozi gozd. Morali bi vedeti, da bi se ne smeli oddaljevati od hiše, če je nebo oblačno.

Potem pa, prosim te! začelo je deževati. Nisi si znal pomagati. Jaz, slabotna ženska, sem te povlekla pod drevo, da je šel mimo naju prvi naliv brez velike škode. Veš, da me je strah grmenja, slabotna ženska sem, a namesto da bi mi dajal poguma, si se plašno oziral v nebo, ob vsakem blisku si zamižal, kadar pa je zagrmelo, si se stresal, da si me spravil še v večji strah. Ne, gospod Zlobec, niste se vedli junaško!

Škoda za mojo novo obleko. Pa bi bila lahko ostala še nekaj časa pod onim drevesom, toda med največjo ploho sem morala bežati z Vami, jaz slabotna ženska, po blatnih stezah. Namesto da bi se jaz jezila na Vas, pa ste Vi tožili, da ste si zmočili prazno obleko in da se boš prehladil. Strašno sem bila na Vas huda in kar čudim se, kako sem vse to tako potrpežljivo do doma prenašala.

Mama se je name po pravici jezila. Kako bi se tudi ne! Mokra sem bila do kože, moji novi čevljički zanič, klobuk: mokro rešeto, ki ga ni več dati na glavo. In vse to, ker sem, slabotna ženska, tebe poslušala. Zbogom ljubezen, zbogom idila! Pač nimam sreče. Oče ni nič rekel, samo smejal se je in zdi se mi — škodoželjno. To mi je bilo dovolj.

Sami morate uvideti, da ste zakrivali nerodnost, ki se ne da popraviti. Žal mi je, če boste užaljeni, ko boste prebrali to pismo, pa ne pomaga. Če le pomislim na nedeljo, se kar stresem od nejevolje. Prosim še enkrat, da mi vrnete pisma, pa tudi mojo sliko, Vašo sem še tisti večer od jeze strgala.

S primernim spoštovanjem

Vaša bivša zaročenka

Leopolda Osoren.

Drugo pismo:

Dragi!

Nedeljski izlet mi ostane za vse življenje v najlepšem spominu. Kako veselo sva jo mahnila po stezi v gozd, četudi je bilo oblačno. In res, sredi gozdne tišine in v vroči zaljubljenosti vtopljenost so naju presenetile prve debele kaplje. Pozdravila sva jih z glasnim smehom in brezskrbno stekla pod drevo in se stisnila v ozko duplo. Tesno nama je bilo v ozki »kočici« in vendar tako prijetno. Pa se je ulilo, bliskalo je, grmelo, midva pa sva si želela, da bi tista nevihta večno trajala. Enkrat je prav blizu treščilo — pa

nič strahu. Zavriskal si, da je odmevalo skozi vodeno kopro v zraku in čutila sem, da sem tako na varnem, kakor da mi stoji ob strani angel varuh. Končno pa sva jo ubrala kar po dežju nazaj. Dobro sem se zmočila, pa nič ne de. Mama se je jezila name, da sem si obleko pokvarila, čevlje tudi, in da je klobuk komaj še dober za poljska strašila. V obraz sem se ji smejala, jo objela in zaplesala z njo po sobi, tako je vse v meni kipel od veselja.

Oče pa je bil zares hud, to moram reči, težko, težko sem ga za silo potolažila. Mrmral je nekaj o dragih čevljih in o takih prozaičnih rečeh. Kmalu pa sem šla v svojo sobo, da ostanem sama s svojimi mislimi in se pomenim s teboj. Zagledala sem se v tvojo sliko in hkratu se mi je storilo milo, da sem zailtela od žalosti in veselja, sama ne vem, kako bi Ti to razložila.

Komaj čakam nedelje, da pojdeva zopet do one dupline in da obudiva spomine. Do tedaj pa me ne smeš pustiti same v tej tišini, ki vlada tu v moji sobi. Napiši mi dolgo, dolgo pismo, vsako Tvojo besedo si bom vtisnila v srce.

Srečno Te pozdravlja in poljublja

Tvoja Zdravka.

Nove knjige

Knjige »Slovenske Matice« za l. 1930.

Druga najstarejša slovenska književna družba »Slovenska Matica« je pravkar razposlala svojim članom svoj književni dar za letošnje leto. Štiri knjige in sicer:

»Prevodi iz svetovne književnosti«: W. St. Reymont: Kmetje, II. Zima. (Poslovenil Joža Glonar.)

»Prevodi iz svetovne književnosti«: W. St. Reymont: Kmetje, III. Pomlad. (Poslovenil Joža Glonar.)

»Prevodi iz svetovne književnosti«: Pedro Calderon de la Barca: Sodnik Zalamejski. (Poslovenil in priredil Oton Zupančič.)

Janko Šlebing: Publikacije Slovenske Matice od l. 1864. do 1930.

O znamenitem Reymontovem romanu »Kmetje«, čigar zadnji del izide drugo leto, bomo na tem mestu še obširno spregovorili; prav tako o Calderonovem »Sodniku Zalamejskem« v klasičnem prevodu Otona Zupančiča. Četrta letošnja knjiga podaja pregled vseh izdanj »Slovenske Matice« od njene ustanovitve do danes. Malo manj kot tristo knjig je izdala Matica v tem času, dragocen dar. Hvalevreden je torej napor poživiti to važno izdajateljsko založništvo. Preseneča letos de jstvo, da so izšli med knjigami trije prevodi, dočim sta v najplodovitejših letih pred vojno vsako leto izšli najmanj dve knjigi izvirnega leposlovja. To dejstvo očitno ni krivda založništva, temveč pomanjkanja izvirnih daljših spisov. Priporočamo vsakomur, da pristopi kot član k »Slovenski matici« z malenkostnim prispevkom 50 Din za štiri knjige. Članom so na razpolago tudi druge knjige iz matične založbe prejšnjih let po znižani ceni. Naslov: »Slovenska matica«, Ljubljana, Kongresni trg 7.

Ljudska knjižnica.

V zbirki zabavnega leposlovnega čtiva »Ljudska knjižnica«, ki jo izdaja »Jugoslovanska knjigarna« v Ljubljani, so izšli sledeči novi zvezki:

31. zvezek: Sir Arthur Conan Doyle: Izgubljeni svet. (The lost world.) Roman znamenitega angleškega pisca. Znani so bili njegovi detektivski romani klasičnega literarnega detektiva Sherlocka Holmesa. V tem romanu je snov docela druga, pa nič manj zanimiva. Obsega 233 strani in stane broš. 24 Din, vezano 32 Din.

32. zvezek: Reinmichl: Zagorski zvonovi. Prevela Vera Pirčeva. Reinmichl je avtor ljudskih povesti, ki jih je že nekaj izšlo v slovenskem prevodu. Knjigi je dodan potopis dr. Matije Slaviča: Na Sinaj. Obsega 334 strani in stane broš. 30 Din, vezano 42 Din.

33. zvezek: Bridges: Na pomoč. Roman usode in človeškega življenja. Dodane so Novele italijanske pisateljice Grazie Deledde, ki jih je prevedel dr. Joža Lovrenčič. Od te pisateljice želimo še kakšno večje delo. Obsega 302 strani in stane broš. 30 Din, vezano 42 Din.

35. zvezek: Baronica Brackel: Cirkuški otrok. Roman. Obsega 228 strani in stane broš. 30 Din, vezano 42 Din.

Z Lipahom

Ivan Čargo

Ne vem, kdaj že. Na tisti poti, ki pelje na Rožnik sva se srečala z Lipahom. Kam? Kam? V prostem času rad motim naravo s svojo človeško prisotnostjo. In ti slepar, kaj iščeš ti tukaj v tej lepi naravi? Čankarjevo solnce je posijalo na njegovo lice, igralec je spačil svoj obraz... Ravno prav, saj bi te že poiskal kje drugje, pa nisem vedel, kje bi te našel. Sicer hodim v gostilne včasih, ponajvečkrat hodijo drugi zame...

Ce se spomnim na honorar, bi te ne nadlegoval, ker sem pa obljubil (obljuba dolg dela, bogve če jih jaz? O honorar, od pamtiveka sem na lastno škodo podpisana menica...!).

Kaj se tudi tebe loteva tista jetika »intervivus cretensis«? Oprosti mi, nedolžna žrtev. Naročeno, obljubljeno in ni storjeno. Ho, ho. Tako na boben si že prišel, lepo te prosim, ali nimaš pod solncem boljših poslov?

Nič, nič, kar nič. Ne maram, ne maram. Lipahova figura je zavzela njemu prirojeno kretnjo. Skremžena skromnost se je pa kmalu razlila v ironičen izraz! No, naj bo! Kaj hočeš torej? Veš, tisti »glavni dobitek« jih briga! Tu pogled! Izteguil je podlogo žepa daleč od sebe: To so dobiki...

Ptem sva jo zavila po tisti znani poti proti mestu, ki ni nikdar dolgočasna, zares redke so take poti...

Lipah je igralec svoje sorte. Mehko zaokroženo občutje s tisto rezkostjo izgovorjave podaja svoje vloge in ustvarja

Ivan Čargo: Fr. Lipah
Kadar se umetnik joče,
se publika smeje

tipe na svoj način izdelane. Izvirno po svoje zamišljene, skoro z navidezno lahkoto jih pretira do izrazitega učinka vedno individualne, pa vendar v okviru miljeja.

Pristno slovenska duša podaja tipe tiste »četrte stopnje« ljudi kar najmočneje. Nič čudnega, ako se je zagledal v Putjato.

Lipah je dal v svojih letih teatarskega udejstvovanja nebroj tipov, v najrazličnejših kosih, pod najrazličnejšimi režiserji (tudi sam režira včasih). »Slaba vest« Polonij — Hamlet, Vojček — Doktor, Mirandolina, Potepuha v »Življenje je lepo«, Dož — Othello, Totterja — »Konec poti«, v Hlapcu Jerneju potepuha v ječi. Dva bregova — berača, »Češnjav vrt« — sluga Tirs (Putjata, šest režija) itd. Zdi se mi, da je izmed onih eden, kateri ima vedno publiko za seboj.

Tisti moj »Glavni dobitek« sem koval nad dve leti in pol. Z opazovanjem tistega majhnega življenja okoli nas nisem skušal segati v bogve kakšne višine, hotel sem podati tistega ubogega človečka, kakršen je, ne preveč zlobno pikro, z božajočo, pomilovanja vredno ironijo sem spletel to svojo komedijo. Izposodil sem si tipe iz resničnega življenja, z lastnim sladko-grenkim humorjem sem jih morda preveč groteskno plastično izrisal. Vendar zdi se mi, da je moja komedija tipično moja last, zamišljena v ozračju, ki je bilo okoli mene. Če je v njej razgaljenega marsikaj, je to tako naravno razumljivo, ker ljudje ne morejo biti drugačni, kakršni pač so...

Ko mi je v presekanih stavkih govoril o svoji komediji, sem jaz tako občutil: Akoprav je komedija po mojem nekaj več kot ironiziranje, in je psihološko tkanje celotnega, nekaj pikro očitajočega, diši iz te tvoje reči nekaj grenko-sladkega, pomilovalnega in odpuščajočega.

Hm, hm. Pogledal me je! Da, tako je s tvojim »Glavnim dobikom«. Močno je očitno tisto vzgojno v tvoji komediji. Poboljšajte se.

Torej pojdi in napiši, če ne zaradi drugega, zaradi obljube, ki si jo dal tvojemu »honorarju«.

In razšla sva se!

K str. 158. Pomotoma je izpadla na sliki treh čeških igralcev gdč. Scheinpflugova.

Specialna trgovina
modnih in športnih
plefenin, nogavic,
friko-perila
lastnega izdelka

LANA

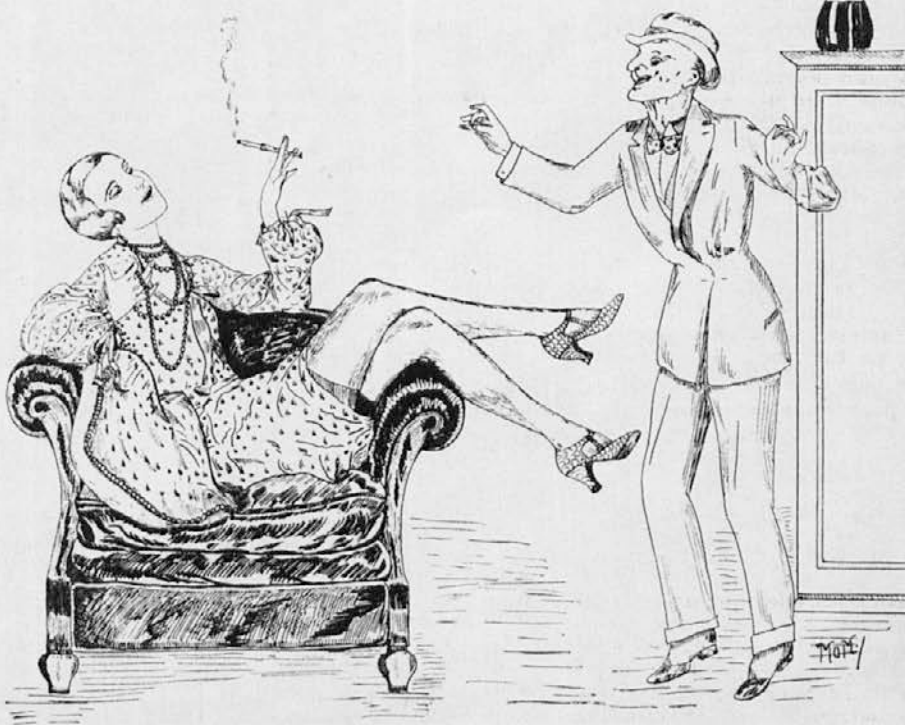
družba z o. z.

LJUBLJANA

Telefon 30-74

Linhartova ulica 35
en gros

Šelenburgova ul. 4
en detail

Dve sceni iz uprizoritve Bellinijeve opere »Norma«

Bellini: Norma. Uprizoritev v operi kr. Narodnega gledališča v Ljubljani. — Režiser: B. Krivecki. — Dirigent: A. Neffat. Foto Jos. Pogačnik ml., Ljubljana

Hinko Nučič, znani slovenski igralec in režiser, zdaj član Nar. gledališča v Zagrebu, ki je pravkar prebolel težko bolezen. Zdravi se v kopališču Nauheim. Poslal nam je sliko najdaljše in najtežje svoje vloge, ki pa še ni igran.

Gostovanje članov praškega „Nar. divadla“ v Ljubljani

Foto »Ilustracije«

G. Vojta v vlogi sluge

G. Vydra, ga. Dostalova in gđ. Scheinpflugova
Iz komedije gđ. Olge Scheinpflugove »Ljubezen ni vse«

G. Vydra

Mahatma Gandhi, politični vodja svojega nesvobodnega naroda

Slika kaže Gandija, obdanega od somišljenikov na pohodu 200 milj od Ahmedabada v Jalapur, da bi pridobil sol iz morja. Solni monopol je v rokah angleške vlade in indijski narod bridko čuti prepoved, ker ne sme sam pridobivati sol iz morja

Veliki indijski poet in mislec Rabindranath Tagore, čigar dela so tudi v slov. prevodih

Svojih obljub, ki so jih dali med vojno Indijcem, Angleži po vojni niso držali. Ogromni 300 milijonski narod hoče svobodo in njegova metoda v boju za svobodo je bistveno drugačna od drugih borb. Gandhi, ki mu je narod dal priimek *Maha atma* (velika duša), vodi Indijo v tej malo krvavi borbi po načelih ahimse, angl. non-violence (nenasilja), s taktiko non-cooperation (nesodelovanja) za stvaradž (samovlado) Indije. Njegovo načelo je: »Za vladanje je treba zmerom dveh: vlade in vla-

dancev. Če vladanci nočejo, jih ni mogoče vladati. Mi se borimo proti krivici in nasilju Angležev; prvi predpogoj, da smo k temu upravičeni, je, da sami ne delamo nasilja in krivice. Edino načelo, ki mora vladati med ljudmi, sta ljubezen in dobrota. Na vsa nasilja in hudobije, odgovorite, bratje, z ljubeznijo in dobroto. Nikdar se ne maščevati! Nasilje je zakon zveri, nenasilje pa moč duha, moralna hrabrost!« — Še danes Gandhi veruje, da morata zmagati ljubezen in pravica.

Upor Indije proti britanski nadvladi Pp.

Podjarmljeni narod hoče svojo svobodo in gospodarsko nezavisnost

Iz Indije

Levo: Dva Indijca v Agri, kroteča dve opasni kobra-kači

Desno: Znak kaste. Indijske prodajalke sadja v Bombayju z znakom svoje kaste na čelu

Indija danes kakor pred 100 leti. Takozvana »joara«, ki jo gonijo voli, še vedno daje vodo za namakanje v Indiji

Miss Nalina Turkhud, filmska igralka iz filma »Veena«, ki bo kazal običaje stare Indije

Je li vaša pisava široka ali ozka... zalita ali finočrtna...

Stanko Šproc

Le oglejte si jo natančneje z ozirom na ta dva nova grafološka znaka! Ne bo nam težko ugotoviti širino ali raztegnjenost kake poljubne pisave. Saj marsikdo že pri prvem pogledu na kako pisavo instinktivno vzkligne: »Ta pisava je pa zelo široka, kot bi se hotel pisec pred bralcem prav na široko razkoračiti, svoje moči in nagone brez ozira na svojo okolico razmahniti. Ta sigurno ne štedi ne s časom in ne z denarjem. Preveč je duševno razgiban!« Tako mnenje o široki pisavi sem res že večkrat imel priliko čuti, in sicer od oseb, ki se nikoli niso podrobno bavile z grafološkimi principi. To mnenje se skoraj popolnoma ujema z razlago znanstvene grafologije o nastanku in pomenu široke pisave. Vidimo torej, da grafologija temelji na splošnih psiholoških principih in ni življenju tako tuja, kot se mogoče zdi na prvi pogled.

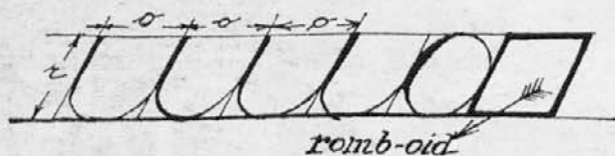
Do kakih končnih zaključkov je prišla moderna grafologija glede na širino pisave? Kako nastane raztegnjena pisava in kaj pomeni? Raztegnjena pisava nastane, če prevlada pri pisanju vodoravna komponenta v smeri od leve na desno. Roka sili pretežno od telesa proč, vse vodoravne poteze se pri tem močno podaljšajo, temeljne več ali manj pokončne poteze se pri tem običajno skrajšajo. Težišče vse pisave je torej na desni strani in stremi čim dalje od telesa

Slika 1.

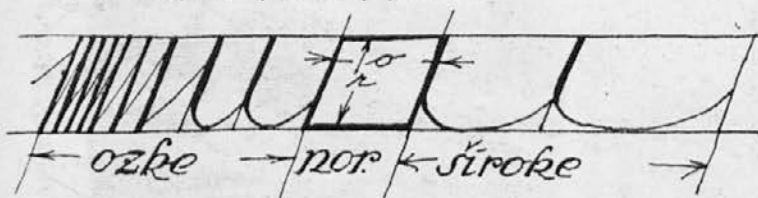
proč. Vodoravna komponenta v ekstremnih primerih lahko popolnoma prevlada, pokončne temeljne poteze tako rekoč izginejo, pisava nima v vertikalni smeri nobenih dimenzij več. Seveda je to ekstremen primer, ki pa v praksi ni tako redek! Vprašanje nastane, kdaj lahko govorimo o normalni pisavi, ki je ne moremo prištevati ne med široke in ne med ozke pisave? Taka pisava je razvidna iz slike 1.

Razdalja [o] posameznih osnovnih potez naj bo vsaj približno enaka višini [r] teh potez. Pri pokončnih pisavah nastanejo kvadratasti geometrični liki, pri ležečih pisavah pa romboidni. (Slika 2.)

Slika 2.

Če je pisava širja, spada med široke, če pa ožja, med ozke. (Slika 3.) V praksi dobimo tudi neverjetno ozke pisave, kjer se temeljne poteze skoraj dotikajo. Tudi to je ekstrem, pa ne posebno pogost.

Slika 3.

Pomen široke pisave: Čim širša je pisava, tem bolj duševno razgibana je dotična oseba; zaradi tega tolmačimo široko pisavo za izraz močnega stremljenja, živahnega narave, velike inicijative in podjetnosti. Oseba ne skopari z duševno silo, ekonomije v duševnem življenju in udejstvovanju ne pozna, življenje ji poteka brez notranjih ovir in konfliktov. Ljubi prostost, svobodo in mnogoličnost. Jasno je, da mora biti duševna konstitucija take osebe v splošnem zelo solidna, kajti duševna razgibanost ima v sebi tudi lahko obilno slabih kali, ki se javijo dostikrat na prav ne-

prijeten način. Zato bomo omenjene dobre lastnosti široke pisave pripisovali le osebam, čijih duševni nivo je nad normalo, torej pozitiven. Kakor hitro smo se pa prepričali, da je duševni nivo dotičnega pisca pod normalo [ali je nivo pisave visok ali nizek, se da ugotoviti le po daljši vaji na podlagi primerne materiala]. Za začetnika naj navedem sledeče: 1. pisava je pozitivna, če so forme posameznih črk, velikih in malih, estetično lepo izdelane, brez nepotrebnih zavojev in kljuk, enostavne in smotrene; 2. pisava je le takrat pozitivna, če je pisana hitro, kajti le v tem primeru se pokaže pisec takšnega, kot v resnici je, brez poze in lepotečenja; 3. pisava mora biti originalna, t. j. izražati mora individualnost in osebno noto, moramo biti z diagnozo zelo previdni; v tem primeru dobi stremljenje že pretirane forme, dotična oseba se popolnoma slepo predaja svojim nagonom, v svojem delovanju ne upošteva morebitnih zaprek in sili z nosom skozi zid. Ker ji primanjkuje duševne zbranosti, se opaja v njenem udejstvovanju velika površnost, nepotrpežljivost, bežnost in nestalnost. Če imamo opravka s tako osebo, moramo biti previdni; ne smemo ji bogve kaj zaupati, ker ni vedno zanesljiva in veliko več obljubuje in govori, kot je v stanu narediti.

Pomen ozke pisave: Ozko piše človek, ki je iz kakršnegakoli vzroka oviran v prostem razmahu svojih sil, ki duševne sile veže in koncentrira. V nasprotju s prejšnjim tipom (široka pisava), njegovo življenje poteka brez posebnega hrupa, čustveno in nagonsko življenje je močno obrzdano in deloma tudi zatrto. Na vsak način se zrcali iz ozke pisave prevladujoč duhovni princip, močna logičnost in v pozitivnem smislu tudi razvit etični čut. Pozitivne lastnosti ozke pisave so torej: velika zmernost in preudarnost, samoovladovanje in samozatajevanje. Taka oseba dá mnogo nase, v javnosti nastopa s precejšnjo rezerviranostjo, izraža se premišljeno in stvarno. To so same pozitivne lastnosti, ki dajejo dotični osebi močno duševno strukturo in usmerjenost.

Na drugi strani izvira ozka pisava lahko tudi iz egoistične preračunljivosti in previdnosti, ki se instinktivno brani izdati več duševne energije, kot bi je bilo v dosego kakega cilja neobhodno potrebno. Taki ljudje so zelo nezaupljivi, pretirano častihlepni, manjka jim naravnosti in domačnosti v občevanju in nastopu. Pri slabo razviti volji se opaja v tem primeru čisto tudi nekakšna bojzljivost in ženiranost pri občevanju z okolico. V omenjenem smislu tolmačimo ozko pisavo takrat, če je ves njen nivo na nizki nivojni stopnji.

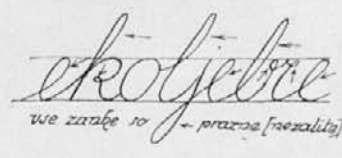
Da bodo naši čitatelji imeli vse omenjene lastnosti lepo urejene, smo jih pregledno uredili v tabeli. Znak + pomeni pozitivne, znak - negativne, slabe lastnosti. Iz tabele se leno razvidi, da pomeni ozka in tudi široka pisava lahko nekaj dobrega ali pa slabega, pač z ozirom na celotni nivo pisave.

Široka pisava	+ visoko stremljenje prostodušnost razgibanost duševna svežost	- nevezanost površnost nepotrpežljivost bežnost
Ozka pisava	+ samozatajevanje rezerviranost zmernost preudarnost	- pomanjkanje naravnosti in neposrednosti egoistična previdnost in preračunljivost bojzljivost

Prav zanimiva je nadalje ločitev pisav z ozirom na oblikovanje posameznih potez: ponekod vidimo močno zalite pisave, posamezne poteze so široko razmazane, vse zanke so popolnoma ali vsaj deloma s črnilom zalite. Primer sl. 4. V drugih primerih opazimo nasprotno, da so

Slika 4.

Slika 5.

vse poteze izredno fine, tenke in ostro začrtane, kot bi bile vgravirane s prav ostrim rezilom. Vse zanke v takih pisavah so čiste, brez zalitja in razmazanosti. Primer sl. 5. Kako nastane zalita pisava in kakšno duševno strukturo

izraža? Zalita pisava nastane, če držimo peresnik pri pisanju precej na dolgo in kolikor mogoče ohlapno med prsti; zalitost nastopi tudi v primeru, če simpatizira dotični pisec z nasičenimi barvnimi toni, ki so lastni edinole zaliti pisavi. Pisec, ki zalito piše, je poln primarnih nagonov in življenjske bujnosti; je priatelj močnih dražljajev, nagnjen je k čutnim užitek in nasladam, polnim pestrosti in barvitosti (zalite pisave opazamo prav pogosto pri umetnikih, slikarjih, z razvitim čutom za formo in barve). Če upoštevamo nadalje, da je ohlapna drža peresnika precej na dolgo predvsem posledica splošne pisčeve ležernosti in komodnosti, tolmačimo potemtakem zalitost tudi kot prevladovanje nagonskega življenja, željo po vedno novih vtisih in spremembah, kot čisto veselje na življenju, njega mamilih in nasladah. Omenjene lastnosti veljajo pa le v primeru, če je celotni nivo pisave na vsaj srednji stopnji in če napravi pisava na nas dokaj prijeten in simpatičen vtis.

Zalitost pisave na nizki stopnji ima dokaj drug pomen. V tem primeru opazimo pomanjkanje duhovnega principa, dotičnik nima prav nič finega in duhovnega v sebi, njegova duševna struktura je precej okorna in primitivna. Običajno ne pozna nikake discipliniranosti, samozatajevanje in obvladovanje nagonov mu ni ni malo po godu, brez odpora se prepušča svojim strastem in slabim nagnjenjem. Je po navadi zelo potratna in razuzdana natura.

Kaj pa izraža pisava, polna ostrih in finih potez? V ugodnem smislu »spiritualnost«, poduhovljenost. Take osebe so zelo občutljive, reagirajo na najfinejši duševni vplivi, so zelo senzibilne. Ker presojajo vsak korak le v duhovnega stališča, iščejo le redko čutnih naslad in užtkov, tem bolj pa so izurjene v samozatajevanju in disciplini. Izražajo se jasno in določno, ljubijo krepko besedo in gesto. V neugodnem smislu pomeni ostra pisava pomanjkanje nazornega predstavljanja in slabo razvito čutnost in čuvstvenost. Misli takih oseb so zelo meglenne, brezbarvne, okostenele, brez sočnosti in pravega življenja. Oseba se giblje le v suhoparnih pojmi. Ker manjka smisla za življenjske užitke, postane taka oseba sčasoma popoln asket, brez materijelnih potreb in zahtev. Preobrazi se v nekakšno eterično bitje, zagledano v onostran.

Grafološki kotichek

»Leukadija«. Vaša duševna potenca je šele v stadiju razvoja; zaenkrat vam še povsem manjka samostojnost v mislih in odločitvah, v duševnih zadevah ste še precej neokretni in neorjentirani; očitno vas še ne pretresajo kakšni večji duševni boji, kajti kljub vašemu mirnemu naravni, ki si ne upa prav na plan, je v vašem značaju izražena precejšnja odkritost in celo že prevelika odprtost in sprejemljivost napram okolici. Ne bodite preveč lahkoverni in zaupljivi, to vam zna v življenju škoditi! Vaša volja je močna in dosledna, vaši občutki so elementarni in pristni, nastopate odkrito in brez posebnega poudarka. Iz vaše pisave diha velika svežost in duševna nepokvarjenost. Tudi v čutnem oziru ste dobro razviti, tičite še precej globoko v materijelnosti in ljubite užitke, njih pestrost in sočnost. Kljub idealnemu stremljenju vaša duša še ni popolnoma prosta, preveč imate v sebi še notranjih ovir; srca ste mehkega in občutljivega, potrebna vam je družba in zabava. Zunanji vplivom kaj radi podležete, ker je vaša kritičnost vse premalo razvita. Vendar pa v nobenem slučaju ne prezrete lastnih interesov. Stremite po umerjenosti in uravnovešeni.

»Pomlad 22.« Oseba zelo podjetnega duha, impulzivna, včasih v nastopu celo preostra in preveč bojevit. Ne da se z lepa upogniti. V njenem življenju igra veliko vlogo gola formalnost, sploh se opaza, da polaga oseba veliko važnost na zunanji izraz in formo. V svojem ustvarjanju in delovanju je pri vsem tem precej velikopotezna in širokogrudna, malenkosti je ne spravijo iz ravnotežja. Njena duševna energija je zdrava, še povsem neizčrpana; oseba se svojih sil popolnoma zaveda, saj prav rada zagospodari nad svojo okolico in jo skuša tiranizirati. Kljub temu pa je njeno celotno delovanje pretežno odvisno od čuvstev. Čuvstva pri njej pa niso sentimentalna in brezizrazna, temveč močno plodovita in ostro začrtana. Sigurno ima oseba obilo smisla za humor, debato in družabnost. Saj je cela njena duševnost močno sproščena in sili v to, da se razživi pri dotiku z zunanjim svetom. Radodarna je oseba včasih še preveč, srca je mehkega, pri vsem tem pa zelo ponosna in tudi častihlepna; ne manjka v njenem značaju. Inteligentna in tudi v estetskem oziru dobro kultivirana natura.

Pripomba uredništva: Kdor želi grafološko skico značaja kake osebe, naj vpošlje približno 10 s črnilom pisanih vrstic njene pisave (navesti treba tudi spol in starost) na uredništvo naše revije pod naslovom »Grafološki kotichek«. Obenem naj priloži pismu 20 Din za delo in stroške. Pisma se rešujejo strogo diskretno in zelo vestno. Analize vposlanih pisav se priobčijo v tem kotichek le na izrecno željo. Naš grafolog izdeluje tudi detajlne analize pisav in je bralcem te revije na razpolago za vse tozadevne informacije in vprašanja.

A.: »Ali vam ne delajo skrbi vaši stari dolгови?«

B.: »Ne, sem že pozabil, da jih imam.«

A.: »A novi?«

B.: »Ti bodo sčasoma tudi stari.«

**Dokler Vi spite,
dela DARMOL!**

Zvečer pred spanjem vzemite DARMOL, pa se boste jutri zjutraj prebudili sveži in zdravi. Morate torej znati, da Vaše slabo spanje, nervoznosti, glavobol in bolečina v križu, kakor tudi izpuščaji po koži Vaših otrok, je samo posledica zaprte stolice. Zato je Vam in Vašim otrokom potreben DARMOL, čokolada proti trdi stolici, ki deluje blago in sigurno. Zahtevajte posebno DARMOL, ker edino DARMOL da Vam in Vaši družini željno olajšanje.

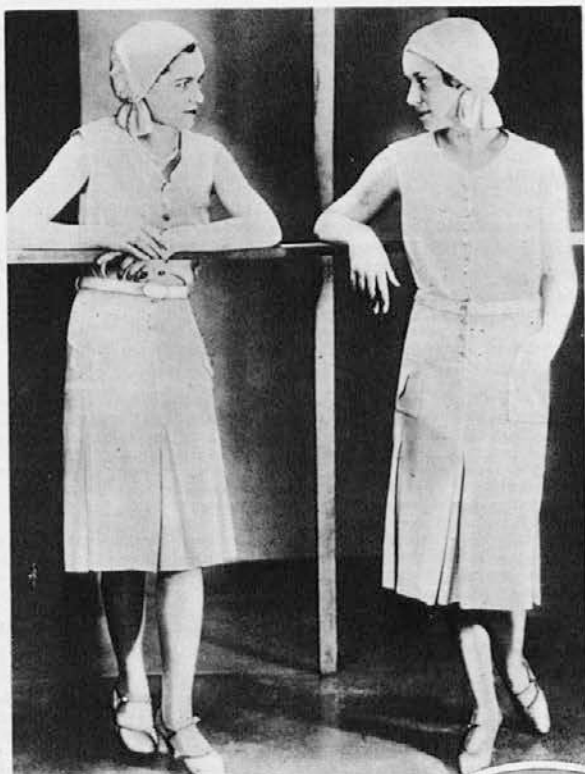
1 škatla zadostuje za 20- do 30 kratno uporabo.

Iz prauljične dežele za praznike veselo vam peljeva zaklad, da kupite si grad in uselite se vanj iz tujih stanovanj.

Za mlade risarje!

To sliko iz barvastega papirja je izvil kot prvo svoje delo g. F. Rojec in bo posebno zanimiva in poučna za naše šolarčke osnovnih šol, ker se morajo zdaj tudi ti v šolah vaditi in učiti v takem slikarstvu. Na papir se napravi najprej skica s svinčnikom, nato se lepijo posamezni izrezani kosi obleke oz. obraza, pokrajine v različnih barvah.

Prijetni oblekci iz mehke roza
polne, brez rokavov.
Apartni čepici Pp.

Za pomlad in poletje

Krog desno:

Aparten popoldanski
klobuk iz črnega žameta in
širokim čipkastim robom Pp.

Foulard-obleka s črnim
plaščem in ažurom

Pomladanska obleka z belim
plaščem D'Ora, Paris

Lep motilo štiriperesnice v šalu in klobuku

D'Ora, Paris

Slamnik z dolgim nojevim peresom

Plesalka Erna Kovačeva, ki je l. 1927 začela v Sloveniji s poučevanjem moderne ritmične gimnastike in telesne kulture

Kovačeva je slovenska plesalka z odlično dunajsko šolo. Njeni tečajji v Mariboru, Celju in Hrastniku so jako dobro obiskani, ker se že tudi pri nas zanimajo za to v vseh državah že zelo razvito panogo telesne kulture. Pred kratkim je imela plesne večere v Ptuj in Mariboru s polnim uspehom. V kratkem bo gostovala v Celju in v Ljubljani

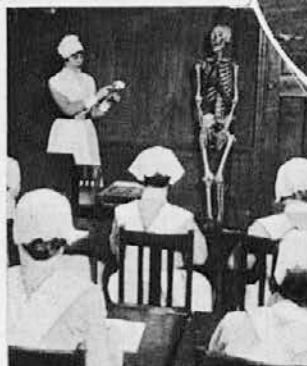
Sodobna žena

Levo:

Tip moderne žene, graciozne in odločne, elegantne v družbi, živahne v razgovoru, delaone v družini, ljubeče matere

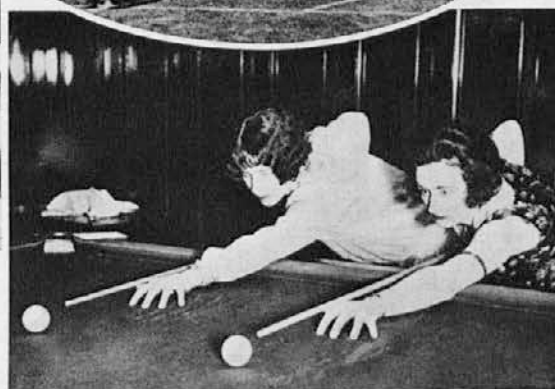
Feldscharek

Desno: Šport za telo. Slika iz Avstralije, iz mesta Sidney, kjer je pri teku na 100 jardov odnesla svetovni rekord miss Dahm

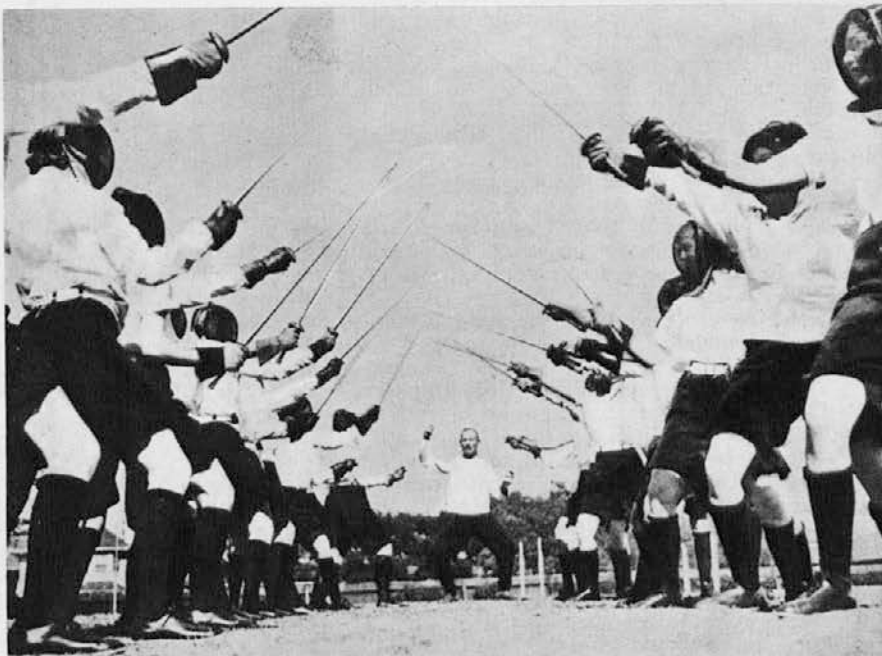

Šola za moderne botniške strežnice v Londonu

Desno: Z mednarodnih ženskih biljardnih iger v Londonu Pp.

Filmska igralka Brigita Helm pri svojem domačem ognjišču Foto Ufa

Lep moment sabljaških vaj študentinj z južnokaliiforniške univerze v Los Angelesu Pp.

Oktavo višje...!

(Dalje.)

Ilustriral Olaf Globočnik

VII.

Cesta je ravna kakor meč in avto drvi po njej, kakor da si izstrelil puščico. Monotono tresenje miri živce in čara blagodejno omotico na žive oči. Drogovi s telefonskimi žicami se vrste ob straneh ceste, da jih ni moči prešteti, drevesa, hiše brže ob dotiku nerodnega pogleda kakor razburjene misli.

Nista mnogo govorila. Sveži zrak jima je hladil obraza, težko bi bilo motiti mir in zlahtno veselje.

Če se je ozrl nanjo, je videl njene priprte trepalnice, mirna lica, božanske kodre in počivajoče roke.

»Svet gre od naju,« si je mislil. »Ostala sva sama, kakor da bi ne bila še nikdar. Postal sem ponižen, preteklost ni več zame. Kdo bi mogel motiti najino ljubezen, ki je tako lepa in sveta? Življenje naju je pretrgalo, samo naju je zopet združilo. Če nisem hrepenel nikoli po miru in tihni radosti, zdaj takemu čaru ne morem odoleti. Vse je v radosti tilih trenutkov, dognanosti — viru sreče in zadovoljstva. Trpljenja ni, dokler zidam na njem življenje preko trpljenja in razburjenja v topem razmišljanju nerešljivih vprašanj.«

Nynine oči so bile zaprte. Ni videla ceste, ki je tekla pred avtom kakor struga bele reke, ni videla dreves, ki so križala obzorje kakor živa telesa, ni videla modrine neba, ki se je smejalo, ni videla jasnega čela njega, ki ga je ljubila. Nagnjena nazaj je sanjala.

Tedaj je začutila poljub na svojih ustnicah.

Odprla je oči in zadela njegove oči, blažene v sreči.

»Nyna, ali naj obrnem? Čas je, da bi se bil že vrnil. Pol ure smo vozili.«

»Daj, obrnimo, dragi.«

Pomignil je šoferju.

Nazaj po isti poti v lahkem tempu.

»Zakaj molčiš, Nyna?«

»Prijetno mi je v tvoji družbi, dobro mi de vožnja, vesela sem, da ni drugače.«

»Govoriš, kakor mislim sam. Še veš, da sva se že vozila tako, toda časi so bili drugi, ti pa si bila, kakor si danes?«

»Spomini te žalijo in ti resne čelo. To ni zate in še manj zame. Zdajle ne bova govorila — morda pričakuješ? Počakaj! Kakor sem rekla, bom govorila. Izvedel boš vse, kar tare tvoje misli...«

»Odpusti mi, če te žalim s tem, da mislim nate...«

Zamahnila je z roko.

»Čutim tvojo bol,« je nadaljeval z zadržanim glasom.

»Nikdar si ne bom odpustil, da sem obnemogel, ko bi bila ti najbolj potrebna moje podpore...«

»Poglej te nove hiše! Novo mesto raste na periferiji —

Misel je grebla v njem, ni si dal odmora.

»Skoro smo v mestu. Mogli bi zaviti na levo, da privo-
zimo z vzhoda.

Z leve se je odprla cesta. Pomignil je šoferju. Hijo — in že je mesto ležalo na desni, siv kup skladov in motnega hrušča.

Mrak je legel na njen obraz. Hipoma se je zavedel tega in zato se je nagnil k njej.

»Ne govoriš danes, ne govoriš danes,« je ponavljala.

»Ne danes, ne danes —«

»Ne trpim zaradi sebe, trpim zaradi tebe. Kdo je, ki ti brani — če ti ne branim jaz sam? Nikoli ne bom imel mirne minute in če umrje čas okrog mene, dokler te ne izzovem, da govoriš —«

Nenadna vročina mu je šla v glavo, lica so mu zažarela, ustnice zatrepetale. Nyna mu je segla v roko. Njena roka ni trepetala.

»Kaj je, kar te vznemirja? Moja ljubezen, ki je zvesta?« Onemoglo je zamahnil z roko.

Težko je odgovoril:

»Da, to je vse. Toda zakaj je bilo potrebno, da sem toliko trpel? Da sem zakopal sebe in svoje življenje, kakor da nočem živeti. Kje je tista nujnost, ki tira enega v obup in odrešuje drugega? Preslab sem, da odgovarjam samemu sebi, preslab, da bi potrpežljivo govoril sebi, da je potrpežljivost edina nujnost za življenje. Jaz bi rad to, kakor je bilo. Da me vodi moja volja v življenje!«

Njena roka je zatrepetala. Čelo ji je potemnelo, uporno se ji je risal molk na obraz.

On pa je nadaljeval, kakor da govori samemu sebi:

»Ne morem preboleti teli let molka in groze. Grebe v mene boleš izgubljenega časa, zavest, da sem izgubil voljo

do življenja iz drugih vzrokov. — Kdo je pletel mir moje usode? Ali sem jo sam, če nisem prebolel muk in trepetal kakor otrok v neznanem prostoru? Molk je tvoj edini odgovor. Ob vsej svoji zadržanosti in mehkih čuvstvih ne morem jaz molčati. Slab sem tako, da sam ne morem molčati. Ali se borim sam zase, ali se borim zato, da mi vrneš življenje, ki ga z nevoljo odklanjam —«

Obmolnil je, ker je začutil, da mu je kanila iz njenih oči na roko solza.

Brnenje avtomobila je prenehalo. Izgubljen pogled mu je švignil na hišo in šele sedaj se je zavedel, da morata izstopiti. Odpel je vrata.

Spregovorila nista niti besedice. Ko sta stopila v vežo in zaprla vrata za seboj, se je naenkrat sklonila k njima visoka senca. Tisti hip se je oklenila Nyna njegove roke. Odrevenel je.

Po stopnicah je s prožnimi koraki hitel proti njima visok, z nasmehom na ustnicah, z jezo v očeh. Kakor spomin iz davnih časov...

Vladimir je stisnil zobe in objel Nyno.

VIII.

Park je bil miren, kakor da ni otrok na svetu. Izgubljen v svojih mislih ni čul klincev iz gozda, ne vrisča z igrišča.

Misel ga je prevzela, odločen sklep mu je pregnal utrujenost in onemoglo razmišljanje. Morda je čutil, da se igra veter z listjem na drevesih, videl tega ni. Morda je slutil, da šumi v daljavi veselo življenje otrok, videl tega ni. Dognanje zadnjega dne ga je prevzelo, mirno je sedel na klopi in glodal vase do zadnje besede.

Zdaj je videl vse pred seboj, kakor da gleda film. Dogodek, ki mu je bil nehoti priča in ki se je vgrebel v njegov spomin, da ga stresa mrz in drgetanje, kakor takrat v tisti usodni noči.

Noč. Hiša. Odprta vrata. In v vratih visoka postava. Na rami truplo. Roke tišče k tlom. Bled obraz s širokimi očesi. In tam izpod čela tenak curek krvi...

Živel je svoje življenje, zaverovan v svoje misli brez posebnih želj. Končal študije, poiščel službo in živis. Živel je, vsak mesec je potrošil svoj denar. Kadar ga ni imel, ga ni trošil.

Ko sta se oženila dva izmed njegovih tovarišev, je začutil potrebo, da se tudi on. Imel je znanke, imel je ljubezni, celo sam je ljubil — toda, ko si je zastavil vprašanje, katera naj bi bila njegova žena — ni vedel odgovora. Z lahko vestjo je zadevo prepuštil slučaju. A slučaja ni bilo.

Da, ni ga bilo in ker ga ni bilo, ga ni več čakal. Zato je prvič, ko sta se srečala na severu, ni pogledal s kakšnim radoznalnim pogledom. — Ugajala mu je njena lepota. Ko pa sta govorila prvič, ga je prešinilo, kakor še nikoli v življenju. Plamen mu je švignil v srcu in ni ga mogel ugasiti. Prav tako, kot ni mogel urediti samega sebe. Zakaj takrat je divjal v njem še drug plamen.

Včasih je trosil denar, kolikor ga je imel. Tedaj ga je trosil več...

Če sta sedela zvečer na verandi, je čutil, kakor da se pogreza

svet pod njim. Jasni odgovori in srčen smeh na njenih ustih so ga plašili. Dayno je že bilo, ko se je mogel tudi sam tako smejati. Krog njiju so sedeli znanci, družba, ki ga je povezala kakor otroka v svoje povoje. Razgovor je bil bučen, šala neugnana, štorije dolgovozne. Ona jih je komaj poslušala; kje so bile njene misli?

Grebel je v njeno notranjost, pa ni izgrebel nje, temveč svojo lastno boleš, prokletstvo, ki si ga je nakopal.

Bili so dnevi, kakor prav današnji, ko je sedel sam na svoji klopi, ril z rokami po svojih laseh, goltal v čaše vina, ki so se vrstile kakor črke v knjigi pred njim. Svoje misli ni imel več. Trezen je bil, kadar ga je zadel pogled iz jeznih oči. Ko mu je pomignil oni, mu je sledil.

Včasih je trosil denar, kolikor ga je imel. Dolgo, že dolgo je bilo tega, kar ga je trosil več, ker ga je mogel več dobiti.

Tisti večer sta sedela z njo na verandi. Z neba je padala noč, družba je molčala. Govorila sta in med pogovorom so se spraznili stoli.

Vstala sta in šla med molčeče drevje. Prav pred njima so se svetila okna puste koč. Zdaj je gorela luč in že je ugasnila. On je govoril iz svojega praznega srca in in nemirne duše. Stokrat si je rekel, da je vse prazen sen in onemoglo hrepenenje. Ona je šla poleg njega, kakor tiha senca v sanjah. Molk okolice ju je moril, nebo kakor da se je pogrezalo k tlom.

Tisti hip je zavrnil iz dalje mrzel krik.

Luč v pusti koči pred njima je zagorela s čudno svetlobo.

Obstala sta kakor prikovana. Srce mu je bilo blazno, šele tedaj je opazil, da omahuje ona in išče poti kakor omočena. V noči je videl njen blede obraz in zbegani pogled.

To so bile njene prve besede po onem vražjem krik iz noči: »Ne naprej, ne naprej!«

V srcu mu je kljuvalo. Groza ga je spreletela. V tistem hipu se je krik ponovil. Zdaj je čul: od koč.

Ona se je obrnila in stekla nazaj proti hišam.

Odločil se je hipoma in se sunil v tek proti koči. Po par korakih je zaslišal strel.

Ko je pritekel na lučaj, so se vrata koč odprla. V vratih se je prikazala visoka postava. Na rami truplo. Roke so tiščale k tlom. To je bil blede obraz s širokimi očmi. In tam izpod čela tenak curek krvi...

Če mu je spomin pričaral stokrat pred oči to sliko, dalje ni mogel misliti. Kaj je delal tisto noč, kaj je bruhnilo iz njega, da je ušel na vrat na nos, da se nikdar ne vrne?

Toda spomini se vračajo. Vračajo se kakor slaba vest. In on ni imel dobre vesti. Groza ga je tiščala k tlom kakor ogromna pošast v nemirnih sanjah.

Že davno je vstal s svoje klopi. Nemirno je hodil po gozdnih poteh in ko je prišel na rob gozda. Tam, kjer so se zredčila drevesa, je videl vilo.

Vrata te vile so se odprla. V vratih se je pokazala visoka postava. V njenih rokah ženska. Njene roke so krilile po zraku. Izginila sta v avtomobilu pred vilo. Moški se je obrnil k šoferju — to je bil mrzel obraz z mrzlimi očmi.

Prav na robu gozda, tam, kjer se zredijo drevesa, je zdrsnil tisti hip nekdo, kakor od kapi zadet.

Avto je švignil po cesti...

(Dalje prihodnjič.)

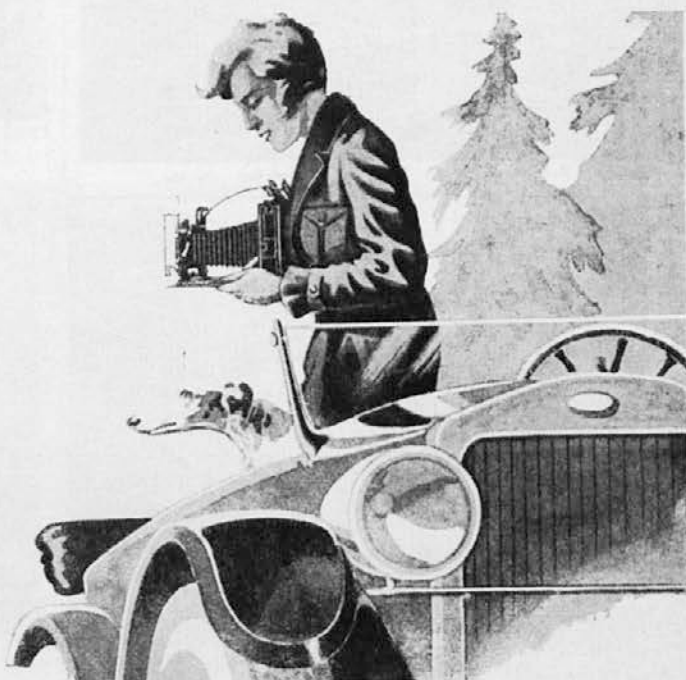
Ljubiteljem narave

*Sedaj prihaja čas, ko boste poiskali
v naravo; ne hodite brez dobre
kamere — in oglejte si zato bo-
gato zalogo*

foto-aparatov in potrebščin

v drogeriji „ADRIJA“, Mr. P. S. Borčič, Ljubljana

Šelenburgova ulica ~ Ceniki na razpolago! ~ Ne zamudite ugodne prilike!

Sveta Gora

Desno:

Ob Soči v Trenti. Idila miru
in lepote naših krajev

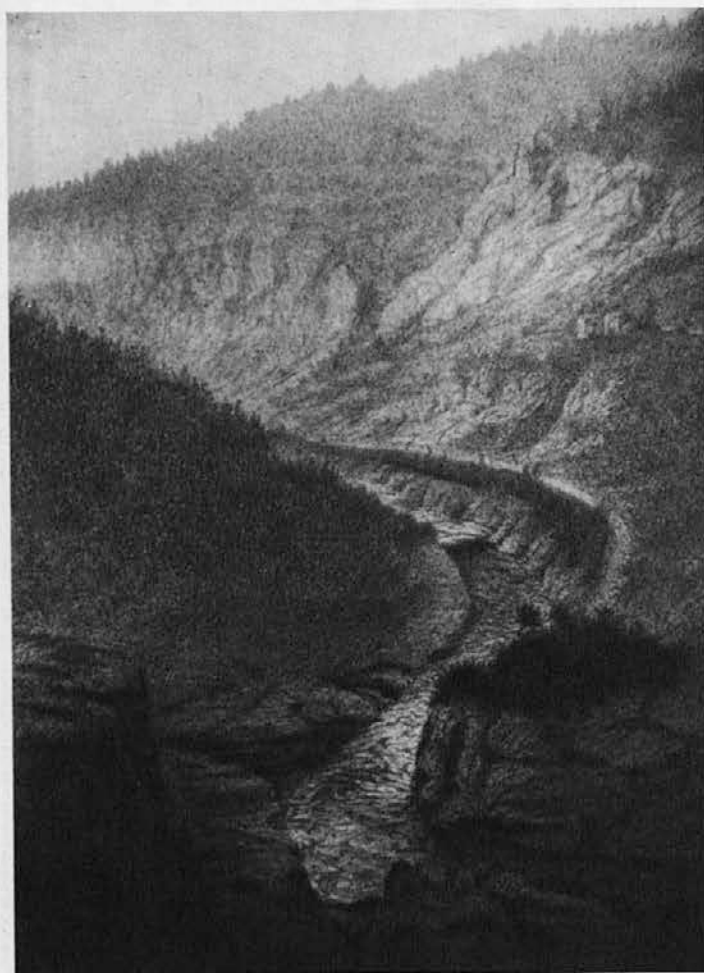
Foto Janez

V sredini spodaj:

Sveta Gora, kakršna je danes
z italijanskim imenom na raz-
glednicah

35 a - Gorizia - Santuario di Monte Santo dal M. Sabotino '20 652

Pavel Lindtner: Dolina Soče (olje)

1. Razvaline samostana na Sveti Gori pred deseto soško bitko leta 1917.
2. Razvaline cerkve na Sveti Gori pred deseto soško bitko l. 1917.
3. Sveta Gora po dvanajsti soški bitki koncem l. 1917.

(Pred trinajstimi leti so Italijani zavzeli Sveto Goro.)

Deset let je minilo in še čez, ko se je v boju in trpljenju s krvjo pisala usoda Goriške, njenih rajskih vrtov in solčnih gor, njene Soče, tako lepe in pa čiste, kot je čista modrina pomladanskega neba. Kdo se z grozo in žalostjo ne spominja strašnih dni, ki jih je v vojni doživel in preživel na goriških vrhovih in planotah, v soteskah in prelazih, v vaseh in seliščih, ki so postala simbol vsega gorja in hudega in v katerih se je porodil pojem: Kalvarija slovenskega rodu! Sv. Gora! Ne bi si upal napisati, če ne bi bila resnica: vseh tisočev, ki so bili poslani nanjo, je še danes groza. Tam, kjer je stalo svetišče miru in sprave, so se vršili najgroznejši vojni prizori, tam, odkoder je nekdanji svetogorski zvon oznanjal Ave Maria, so peli mrtvaško pesem izstrelki vseh mogočih kalibrov. Če danes potuješ po teh krajih, te le še podzemeljski labirinti spominjajo na čase, ko se je tisočim in tisočim šlo za biti in nebiti, in pa ogromna pokopališča, kjer počivajo armade vojnih žrtev, med temi celi polki Jugoslovancev. Naj še dalje naštevam goriške kraje, ki bodo v zgodovini za večno ostali zapisani kot postaje križevega pota, na katerem je Slovenec pretrpel vse zemeljske muke, dokler tudi zanj ni napočil veliki dan osvobodjenja! Predaleč bi zašel, kajti teh krajev je na stotine,

A. Sirk: Portret Karla Kocijančiča (ogljje)

Ivan Čargo: Študent (olje)

Ivan Čargo: Skica za rudarje (svinčnik)

Kulturna izložba »Julijske Krajine« v Beogradu

Koncem aprila in začetkom maja se je vršila v Beogradu razstava kulturnih dokumentov slovenskega in hrvatskega življa v Julijski Krajini. Razstavo so aranžirali gg. dr. Ivan Čok, dr. Lavo Čermelj, prof. G. A. Kos in drugi. Razstava

se je delila v razstavo listov in knjig, ki so izhajali in izhajajo v Julijski Krajini, in pa razstavo slik in skulptur v Julijski Krajini rojenih umetnikov. Razstavili so: Gvidon Birolla, Avg. Bucik, Anton Cebej, Ivan Čargo, I. Kalin, G. A. Kos, Milan Klemenčič, Adolf Lapajne, Niko Pirnat, Elda Piščančeva, Ivan Sajovic, Albert Sirk, Franc Stiplovšek, Saša Šantel, obe Šantlovi, Cvetka Ščuka, Josip Tominc in Hrvat Ivan Batjan.

Novo delo mojstra Riharda Jakopiča: Kristus samaritan. Slika na olje v palači OUZD v Ljubljani

Foto »Ilustracije«

Dve, tri ugankarjem na pot

Janez Ložar

Da nam ne bo preveč dolg čas od samega branja, pogledimo danes, kaj si vse lahko mi, kar nas je od »foha«, s slikami povemo. Spravimo se nad uganke v podobah!

Taka uganke je sploh vsaka slika. Vendar, če vidim naslikano hruško, ne bom prav nič ugibal in dvomil, če je to hruška. Če pa gledam sliko kakega ptiča, ki ima tak kljun pa take kremplje, bom presneto dolgo premišljal, kakšen ptič je to in končno še povedal, da je vrana, pa je v resnici sraka.

Iz takih podob je torej sestavljena prva vrsta teh ugank, znana podobnica ali rebus, ki so jo poznali že stari Egipčani, seveda ne pod tem imenom; zakaj njihovi hieroglifi niso nič drugega kot take podobnice. Stavek, ki ga hočemo izraziti s podobnico, razstavimo tako, da dobimo iz istih sestavnih delov nove pojme. Če hočemo n. pr. upodobiti pogovor: Vol je vol, četudi mu roge odbiješ, narišemo najprej vola, potem enačaj, potem še enega vola, potem starega moža z apostrofom spredaj, ki naj predstavlja besedo (o)če, nato pišemo črki tu, rišemo dim itd.

Rešujemo pa podobnice tako, da vse te razbite drobce zopet zberemo v eno celoto. Nikdar pa ne pozabi pri tem vse, kar vidiš na sliki, po vrsti zapisati, ker mnogokrat se beseda, ki ti jo predstavlja predmet, drugače naglaša kot pa črkovna skupina (ki ima seveda iste črke kot naslikana beseda), ki jo potrebuješ za rešitev in te to lahko zapelje na napačno pot. N. pr.: Naslikana je noga, pav, zemlja, ki ji je zadnja polovica prečrtana (to pomeni, da beri samo prve tri črke) in črka i. Rešitev: nógapavzemi, pravilno pa: nò, ga pa vzemi!

Podobnice je mnogo v vseh mladinskih listih in so sedaj, če niso posebno lepe, že precej iz »mode«.

Če že prej omenjenega ptiča ne poznam, pa ga vendar rabin, imam kmalu pomoč: prebrskam vse leksikone in zoologije, kje bi bil tak tič s krivim nosom in nazaj obrnjenimi kremplji. In ko tam res dobim nemoško ime, tečem hitro po slovar, če se ne pravi morda temu tiču po kranjsko čigra, remec ali kobilar. Ko res najdem tam ime, sem pa iz vode. Bolj sitno pa je, če gledam n. pr. jaz, ki nisem strokovnjak v svetem pismu, kraljevo sliko sv. Avguština z otrokom in ne vem, kaj pomeni. Pa imam zopet hitro pomoč pri roki: Vprašam brata, ki je strokovnjak v teh stvareh, pa mi razloži vso storijo o sv. Avguštinu, o otroku, ki je vodo v morje nosil, pa še o skrivnosti sv. Trojice po vrhu, ki je nikdar nihče doumel ne bo. Tako je pri meni.

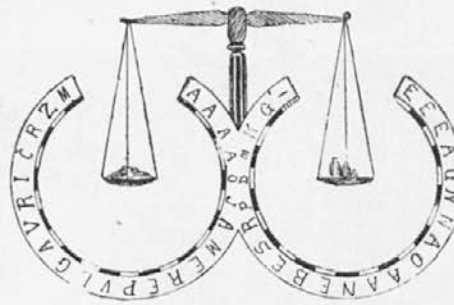
Če pa reševalec dobi tako sliko, ki ji pravimo skri-valica, mu mora priti na pomoč sam zastavljalec, da bo res pogodil pravo vsebino uganke. Na pomoč pa mu ne pride osebno, ampak mu samo napiše okoli slike ali v njo črke. Skrivalica ni posebna uganke, ampak je lahko: preštevalnica, odbiralnica, dopolnilna uganke ali geometrična. Slika daje le ključ za rešitev. Ta ključ pa je: 1. številke v sliki, 2. število za sliko značilnih predmetov, 3. značilne poteze na sliki, ki kažejo, kako naj razdelimo črke, oziroma po kakšnem redu naj jih odbiramo. Drugič je ključ lahko tudi v črkah samih, bodisi v razdelbi, velikosti, barvi in drugih posebnih lastnostih. Tretjič pa je ključ lahko tudi v naslovu take uganke:

1. Noč.

Rešitev: Pike v ogelnih kvadratih povedo iz katere vrste vzamemo vsakokrat prvo, drugo, tretjo, četrto črko, mesec pa kaže, s katerim kvadratom v vsaki vrsti začnemo (3.):

Mesec sve-ti, četudi žabe kvakajo.

Mera in vaga v nebesa pomaga. — Nad belimi: Kadar je mera polna, gre čez.

3. Učen osel.

Število sekiric v posameznih taktih pomeni, katero črko vzamemo iz vrste na levi, v sredini in na desni, seveda izmenoma (na levi vsakodrug, v sredini vsako četrto, na desni vsako tretjo):

Osel zato preslabo poje, ker previsoko začne.

Ena najlepših ugank je črkovna podobnica. To je podobnica, ki je izgubila vse podobe in so ji ostale samo črke. Zato pa so te dobile vse mogoče lastnosti in še bolj kot pri podobnici velja tu, da vse zapiše, kar vidiš in še, kar si zraven misliš o dotični črki: 1. kje stoji (določi s predlogi, zlasti: pred, za; pri, ob; na, nad, pod; v, med; s krajevnimi prislovi: spredaj, zadaj; gori, doli itd.), 2. kako stoji (pokonci, ležeče, narobe itd.), 3. kakšna je črka (s pri-devniki, zlasti: dolg, kratek, visok, velik, majhen, poln, bel, črn itd.), 4. v kakšnem razmerju je do drugih črk (primerjanje, nasprotje itd.) in končno še 5. o množini črk:

1. VE OMrrrrrDA OzM in Nkone KaČa

(Pred večerom medveda z medom in zanko ne pričakaš. — Ml. 1925.)

2. OM Z (Voz za vozom.)

3. Srečen dedič. (Ilustr. 1929.)

4. ggggggvvvvvve (Več glav več ve. — Ml. 1928.)

5. A — A (Večja slava kakor krava. Ml. 1929.)

Vsakemu radioamaterju je potreben tednik

RADIO-LJUBLJANA

edini slovenski strokovni list za radiofonijo. Prinaša podroben program domače in 25 inozemskih postaj, v sliki in besedi poroča o delu slovenske in drugih postaj, o novostih v radijski tehniki itd.

Prosimo, sporočite nam svoj naslov, da Vam pošljemo list na ogled

Radio-Ljubljana, Miklošičeva cesta 5

Nagradna uganka

Pomladna pesem

Zložil Janez Ložar.

- Pač dolgo, težko smo čakali,
o vrgred, da prisiješ spet;
razpasa zdaj snežena naja,
pred nami zemlja se razgalja
- 5 iz nje za cvetom sili cvet
in kal odpira se ob kali
kar dolgo, težko smo čakali.
In srce, ti se ne vzbudiš!
In jezik, ti ne govoriš!
- 10 Zdaž klije tebi dvojni cvet:
pomladi cvet, čas mladih let.
Kedar pomlad v deželo hodi,
posestrima se ji rodi,
kot dobri Bog ti v dušo vodi
- 15 vesele, jasne, mlade dni.
Življenja jek povsod odmeva glasni
po gorah in dolinah. Vse stvari
začutile trenutek so veliki:
pomlad je prišla zlata k nam, pomlad!
- 20 Diše sapica gorkeje,
zbežal mraz je čez gore;
ptičev kita črna speje
spet iz tuje dežele!
Poglej, obrni se okrog,
- 25 zelena gora, živ je log;
povsodi pomladanski cvet
vesoljni v svate vabi svet. —
Aj, prišla je znova v deželo pomlad!
Na halji zeleni
- 30 ji cvet tisoč je našit,
oj cvet čudovit!
Zgrabi pomlad, brate moj, zgrabi jo!
veje so polne, vabijo, vabijo,
zdaj je čas!
- 35 Brate moj, če se boš dolgo okleval,
drugi bo s šopkom za trakom prepeval —
gola bo veja in dolg tvoj obraz.
Da bi ga mogel z dušo od daleč uzreti!
Hip, le hip, da mogel njen čar bi ujeti!
- 40 O doba cvetoča življenja,
o blaženi čas hrepenenja!
Ni še pomladi, v moji deželi še ni je...
Dokler mi srce samo ne zasije,
dokler mi v prsih ptički ne zapoje,
- 45 zame pomladi ne bo.

Morda se bo zdel komu kak verz znan; če se bo, potem naj sporoči to našemu uredništvu, in sicer: kateri verz, katerega pesnika in iz katere pesmi.

Za zgornjo pomladno pesem razpisujemo zopet novo knjižno nagrado, in sicer knjigo: A. Čehov, *Anjuta* (zbirka novel), prevedel Josip Vidmar.

Prosimo vse reševalce, da točno označijo verze, kakor prinašamo danes rešitev nagradne uganke iz 1. številke.

Rešitve pošljite na sledeči naslov: Uredništvo revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

Rešitev objavimo v 8. številki.

Rešitev nagradne uganke iz 1. številke:

Zimska pesem.

- 1—4 Levstik, Zima, 1. kitica.
5—8 Jenko, Zimski dan, 1. kitica.
9—12 Murn, Zimska pesem I, verz 1, 2, 5, 6.
13—16 Golar, Zimske kitice, 1. kitica.
17—20 Gregorčič, Zimski dan, 2. kitica.
21—24 Kette, Zimska idila, 3. kitica.
25—30 Župančič, Zimska idila, verz 1—6.
31—38 Murn, Zimska pesem II, 1., 2. kitica.
39—46 Murn, Sneg.
47, 48 Resman, Po zimi, 1. in 2. verz.

Rešitev naše nagradne uganke »Zimska pesem« iz 1. številke je bila trd oreh za naše ugankarje. Nismo prejeli toliko rešitev kakor ob naši lanskim nagradni križanici. Zato pa je bilo vsaj nekaj pravih. In te so vse od — dijakov. Znamenje, da mladina danes še vedno čita. V spodbudo vsem, ki čitajo pesnike, prinašamo danes še eno nagradno uganko.

Rešitev smo prejeli deset. Od teh 4 pravilne, ostalih 6 je bilo nepopolnih, ker reševalci niso navedli verzov, pesnikov in ne naslova pesmi. Pripominjamo, da so dve rešitvi prišli izven Slovenije, ena iz Niša, pa so na žalost obe nepopolni. To pa naj našim ugankarjem ne jemlje poguma, če jim zdaj ni bila sreča mila, jim bo prihodnjic, ko razpišemo nagrade za nove uganke drugačne oblike.

Izmed štirih pravih rešitev je bil izžreban

Stanko Vuk, dijak v Ljubljani.

Nagrada: knjigo Knut Hamsun. Blagoslov zemlje, prejme v našem uredništvu v poslovnih urah.

Uredništvo revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.

Filatelija

Danes prinašamo nazorno razvrstitev časopisnih znamk ljubljanskega ter dunajskega tiska. Vrednote 2, 4, 6 in 10 vin. Oba tiska je pri primerjavi lahko ločiti, ker so oblike števil različne.

Preden nadaljujemo, moramo odgovoriti na vprašanje: »Zakaj se zbirajo znamke?«

Predvsem se je zbiranje znamk pokazalo kot prav uspešen način štedenja tako v premožnih kot v manj premožnih krogih. Cene z razumevanjem zbranih znamk stalno naraščajo. Znamke notirajo na borzah ter se lahko ob vsakem času prodajo. »Vrednostni papir manj premožnih« je s pravom imenoval znamke neki dunajski časopis. Velika vrednost zbiranja znamk je tudi v tem, da moraš proučevati materni jezik, ako hočeš nove besede za razne nove pojme. Znači moraš tudi zgodovino in zemljepis. Zbiratelj si pridobi mnogo znanja iz grafične barvne in papirne tehnike. Politične spremembe v posameznih državah vplivajo na izdajo znamk. Zaradi tega poglabi zbiranje domačih znamk tudi v najširših plasteh znanje o razvoju in stanju države in domovine. Napak bodi v filateliji to, da se znamke večjih vrednosti potvarjajo. Večinoma je zelo težko razlikovati potvorne od pravih. Potvorki naših znamk so redki ter jih izurjen zbiratelj z lahkoto razlikuje od pravih. Priporočljivo je torej, da prične zbiratelj-zacetnik zbirati domače znamke ter si pri tem polagoma razširi obzorje.

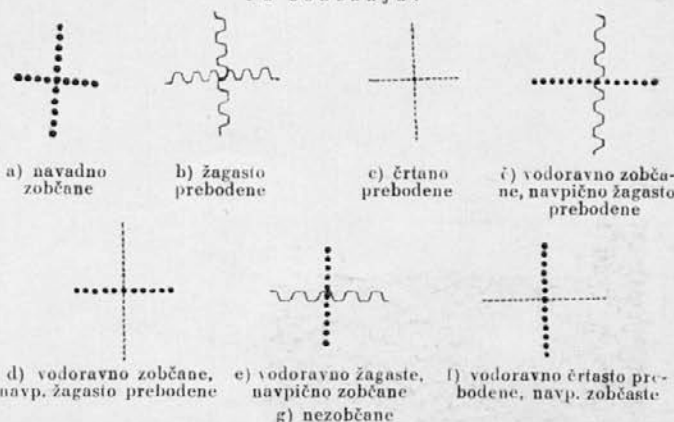
Ob razsulu osrednjih držav je moralo ljubljansko pošto ravnatelstvo izdati času in političnim spremembam primerne poštne vrednote. Ta naloga pa je bila otežkočena, ker so bila na razpolago le nezadostna sredstva.

Tiskale so se znamke v več tiskarnah ter na več načinov. Zaradi nezadostnih tehničnih pripomočkov so nastala razna zobčanja ter razne barve. Uporabljal se je tudi različen papir.

Izdaja Slovenije l. 1919/20. je zaradi tega postala izredno zanimiva. Zelo velika privlačnost za zbiratelja tiči prav v tem, da velika pestrost raznih barv, različna zobčanja, razne vrste papirja niso spekulativnega značaja, kot je bilo to pri večini prevratnih znamk, marveč, da je vse to nastalo zaradi gori omenjenih okoliščin.

Slovenske znamke ločimo:

Po zobčanju:

Po vrstah papirja:

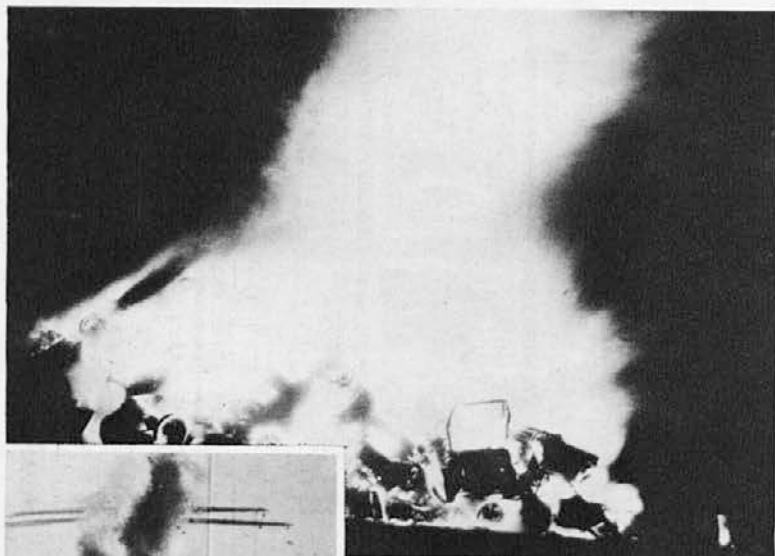
Pri kamnotisku: a) hrupav, krhek papir (3 vin. fco so tiskane izključno na tem papirju); b) bel, gladek papir (10 vin. karminastordec barve); c) bel, gladek, precej debel papir (25 vin. ultramarin) — ta papir je včasih tudi rumenkast —; d) porozni papir z linijami, podobnimi vodnemu znaku (vergé) (pri 15- in 30 vin.).

Pri knjigotisku: a) gladek, bel, krhek ter porozen papir — znamke so bile gumirane po zobčanju — gumi se lahko vidi v zobčanju nepranih znamk, pri 1-, 2- in 5 kronskih navadno zobčanih —; b) gladek, bel papir, kakor pri 3 vin. sivkastovioletne barve; c) gladek ebenovinat papir pri 3-, 5-, 10- in 20 vin.; d) sivkast, hrupav, navadni tiskarski papir (scunjaste).

Da bi imel zbiratelj podlago, po kateri lahko sklepa na vrednost ter prodajno vrednost znamk, jih ocenjujemo po točkah z 1, 2, 3... Najpogostejšo in torej najcenejšo znamko z 1, z 2 malo boljše znamko itd. Čim več točk ima torej znamka, tem boljše je ter sorazmerno s tem tudi dražja.

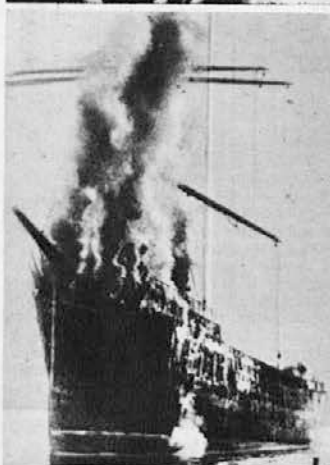
Iz vsega sveta

Keyst. View & Co.

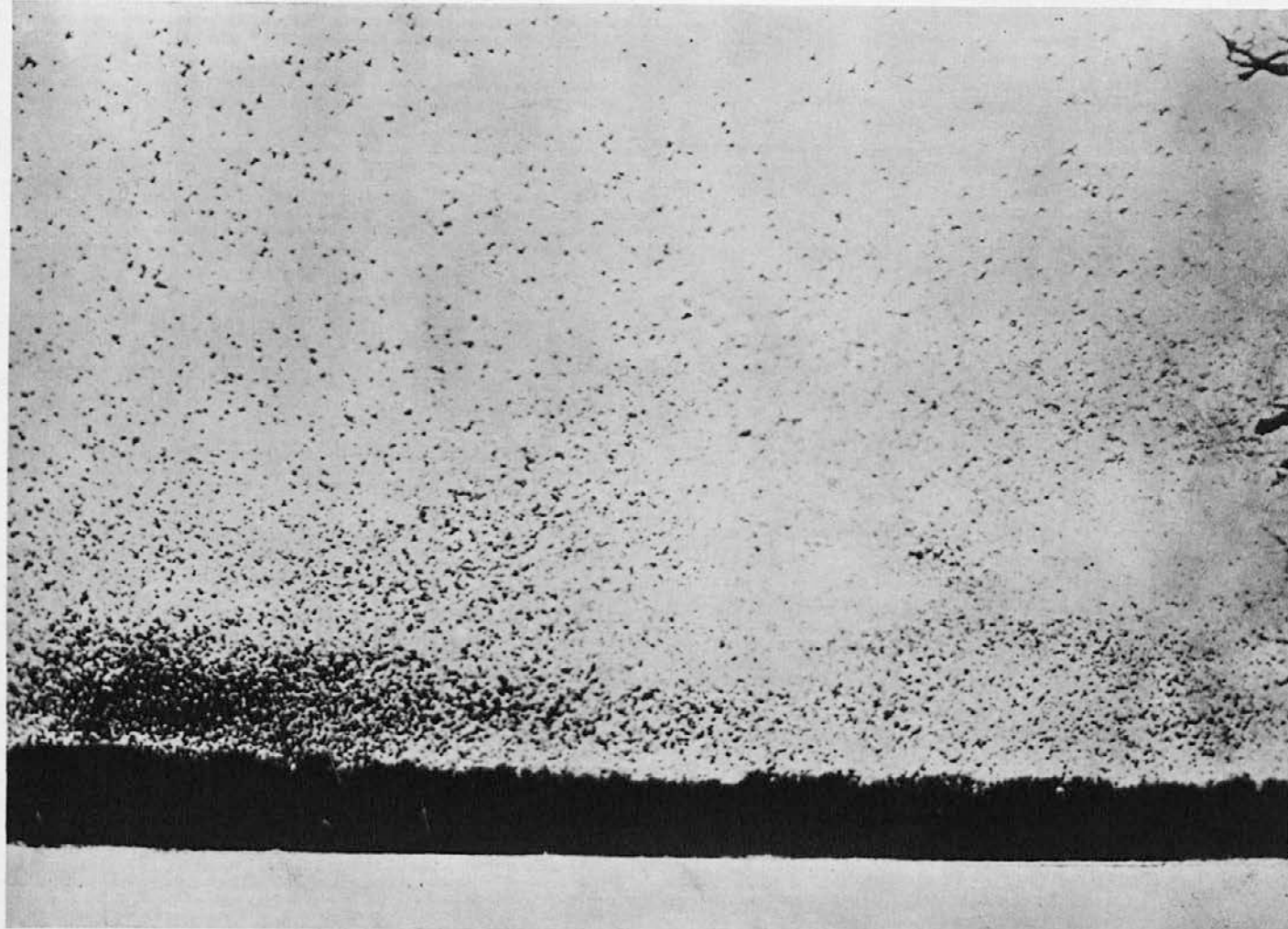
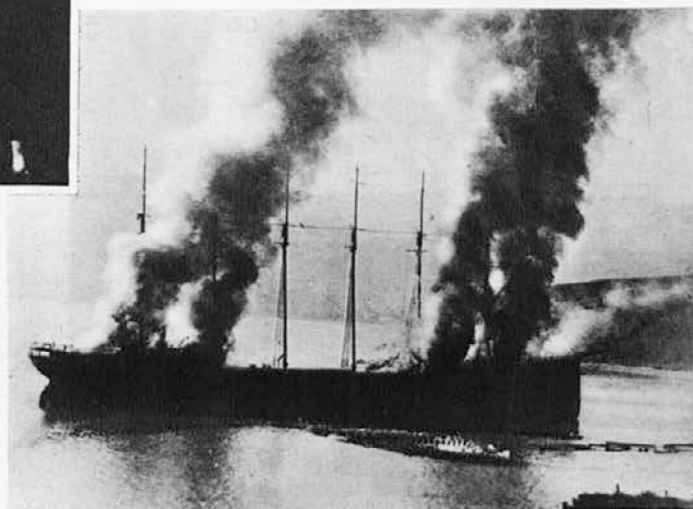

Levo: Avtomobili na grmadi

Zveza trgovcev z avtomobili v Long Beach-u, Kalifornija, kupuje stare avtomobile in jih na sto in sto sežge, da bi trgovanje z njimi ne zmanjšalo prodajanja novih. Gumijevi obodi in motorji (z oljem polit) žare v strašnem ognju

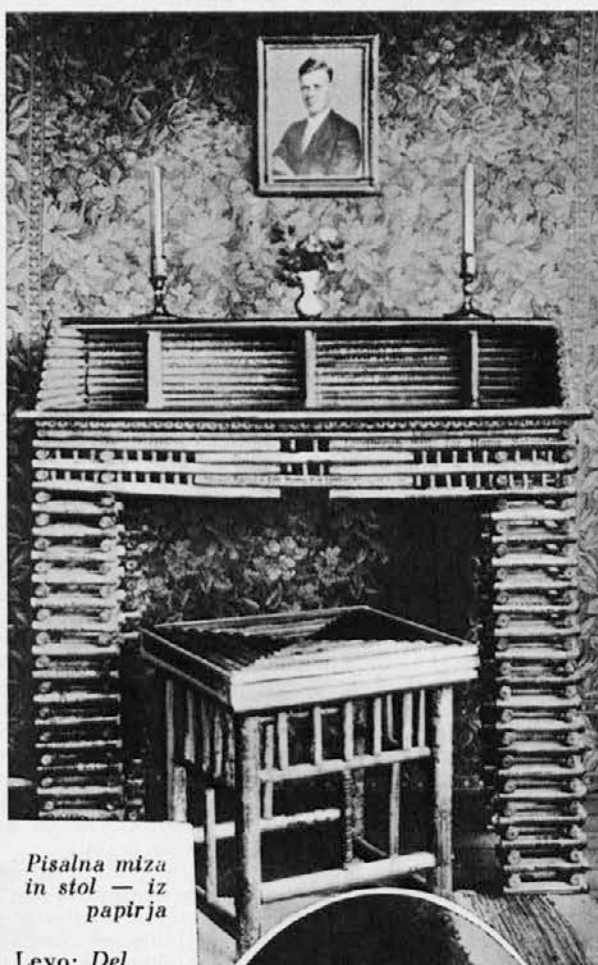
Ladja — bakla
V zalivu San Francisca je našla svojo smrt jadrnica »City of Sidney«, nekdanja kraljica starega brodovja na Pacifiku. 54 let je zvesto služila, sodelovala kot transportna ladja celo v špansko-ameriški vojni. Zadnji čas je služila tihotapcem z alkoholom. Preživela je svojo dobo, nerabna je šla v smrt v plamenih

Race zatemnjujejo nebo. Nenapaden posnetek, ki kaže miriade rac nad močvirji ameriške države Louisiana

V Ameriki si je nekdo zgradil hišo iz časniškega papirja. Potreboval je 65.000 časnikov. Papir je polagal enega na drugega, ga zlepil in močno stiskal. Za stene je uporabil 1215 skladov. Samo tla, opaži so iz lesa. 6 let je »zidal« to hišo, pomagala mu je vsa družina. Tudi oprava je iz papirja. Časnike je zvil in jih obdeloval kakor bambus

Pisalna miza in stol — iz papirja

Levo: Del stene, kjer se točno vidi, iz kakšnega materiala je »sezidana« hiša

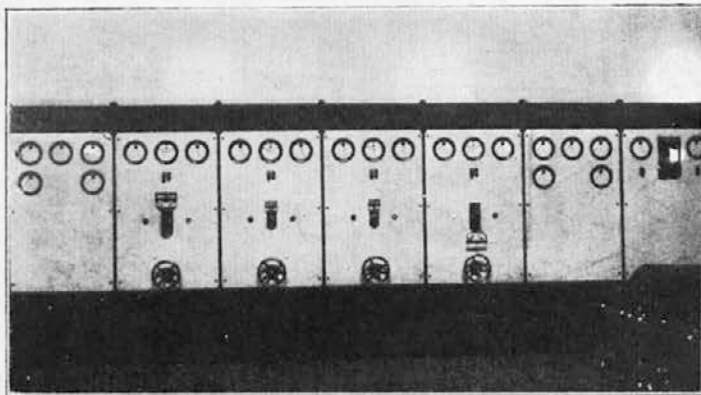

Katarina Schratt, dolgoletna prijateljica avstrijskega cesarja Franca Jožefa I. Slika je iz dobe, ko je njena beseda pri cesarju največ zaleгла. Na roki ima prstan, ki ga ji je darovala cesarica Elizabeta

(Kakor znano so izšli v nekem listu v Chicagi spomini Schrattove, ki jih ona ni napisala. Schrattova zdaj toži ta list. Svojih spominov neče napisati in je zavrnila vse ponudbe)

Levo: »Samotni volk«, eden zadnjih in vodja Indijancev v Yellowparku v Ameriki, pri svojem delu. Kipari in slika. Barve meša iz drevesne skorje, jagod in drugih naravnih pirov

Sl. 4. Stikalna plošča za istosmerni tok

Od pare do luči

Obisk v ljubljanski mestni elektrarni

—č.

Malo je še ljudi starega kova, ki bi se spominjali na one čase, ko je Ljubljano mesto plina in elektrike razsvetljeval — petrolej. Ljubljana je bila sicer takrat še »dolga vas«, in kaj bi bilo z njeno romantiko, ako bi jo v temnih nočeh razsvetljevale močne električne žarnice? Ali si je mogoče misliti kaj lepšega, kakor medla svetloba, ki pada na zaljubljene parčke in njih dolgo trepetajočo senco? Kaj bi porekli oni, ki danes zahajajo v naročje narave, v naš divni »Tivoli« in »Rožnik«, ko bi bila naenkrat razsvetljena?

Ko pa je dobilo mesto okoli l. 1870. plinarno je zadoščevala le-ta precej dolgo. Z rastočim mestom in vse večjim razvojem elektrike in njene uporabe, najsibo v gospodarskem kakor tudi v zasebnem življenju, so mestni očetje prišli na idejo ustanoviti lastno elektrarno. Za tedanje razmere je občina naročila dva parna stroja; tako je l. januarja 1898 zasvetila prvič po mestu električna luč.

Ko smo si preskrbeli dovoljenje za vstop, se napotimo v elektrarno. Ze oddaleč se čuje brnenje strojev, ki človeku vzbudi željo ogledati si naprave, katere nam dajejo elektriko.

Takoj pri vstopu zagledamo na dvorišču delavce, ki nakladajo premog in ga vozijo h kotlom. Vstopimo v poslopje. Kakor kaže sl. 1. se nahaja 6 vodocevnih kotlov, vsak po 169 m² kurilne ploskve. Na sliki vidimo posebne avtomatične priprave, potom katerih se nalaga premog v kurišče. Rešetka je gibajoča in tako potuje ta vedno naprej in premog pada iz te priprave enakomerno po celi površini. Voda je iz lastnega vodnjaka, črpa jo posebna črpalka v rezervoar, od koder se črpa v kotle. Prvi kotli in stroji so izdelek »Prve Brnske tovarne«.

Paro vodimo potem v parne stroje (sl. 2), kjer se para izrabi in spremeni v kinetično energijo, ki žene nato generatorje. Ti stroji imajo po 200 konjskih sil in generatorji pa 140 KW. Od tu se vodi elektrika na stikalno ploščo, ki je sedaj najmodernejša urejena (sl. 4), in je bila šele l. 1929. postavljena, in nato v vode in h konzumentom.

Ker je bila pa energija pogonskih strojev premajhna radi priključitve vedno večjih konzumentov, so si morali l. 1899. in ravno tako 1904. nabaviti od tovarne Smichov — Praha obakrat po en parni stroj. Navzlic temu, da je naraščala potreba električnega toka od leta do leta, je ostalo dolgih 20 let pri isti kapaciteti in je šele l. 1925. mestna elektrarna razširila svoj obrat s tem, da je postavila dva Diesel-motorja po 450 konjskih sil, kakor jih kaže sl. 2. Ta dva motorja žene nafta in služita za izmenični tok, ki se uporablja za periferijo in zvečer tudi za centrum mesta. Seveda se mora spremeniti izmenična napetost v istosmerno ali obratno s pomočjo motor generatorja t. j. izpreminjevalca toka (sl. 5).

Pomoč Dieslovih strojev je bila pa le prehitro izčrpana in lansko leto je občinski svet ponovno sklenil povečanje elektrarne na ta način, da je naročil parno turbino, ki bo dajala 4100 konjskih sil. Sl. 6. in 7. kažeta montiranje te turbine.

Tako bo sedaj razpalagala mestna elektrarna s 6600 konjskimi silami. S tem, da bo pritegnila Moste, bo še vseeno lahko nudila konzumentom pogonsko silo, ker se je do sedaj itak industrija ogibala mesta.

Ker bo razširjena in podaljšana tudi cestna železnica, je bil res že skrajni čas, da so se odločili na povečanje elektrarne. Sedanji stroji so bili preobremenjeni. S tem bomo dobili cenen tok in dovolj energije, ki bo privlačevala mnoga podjetja v mesto oziroma bližnjo okolico.

Moderni stroji delajo veliko bolj ekonomično, imajo poleg tega večje število obratov in rabijo zaradi tega manj prostora. Preje uporabljeni parni stroji so imeli relativno majhno število obratov, medtem ko imajo moderne parne turbine po več tisoč obratov na minuto, n. pr. 3000 na mi-

Iz elektrarne mestne občine ljubljanske

V prvi vrsti levo:

Sl. 1. Parni kotli

Desno:

Sl. 2. Parni stroj (v ozadju stikalna plošča, ki so jo uporabljali pred leti)

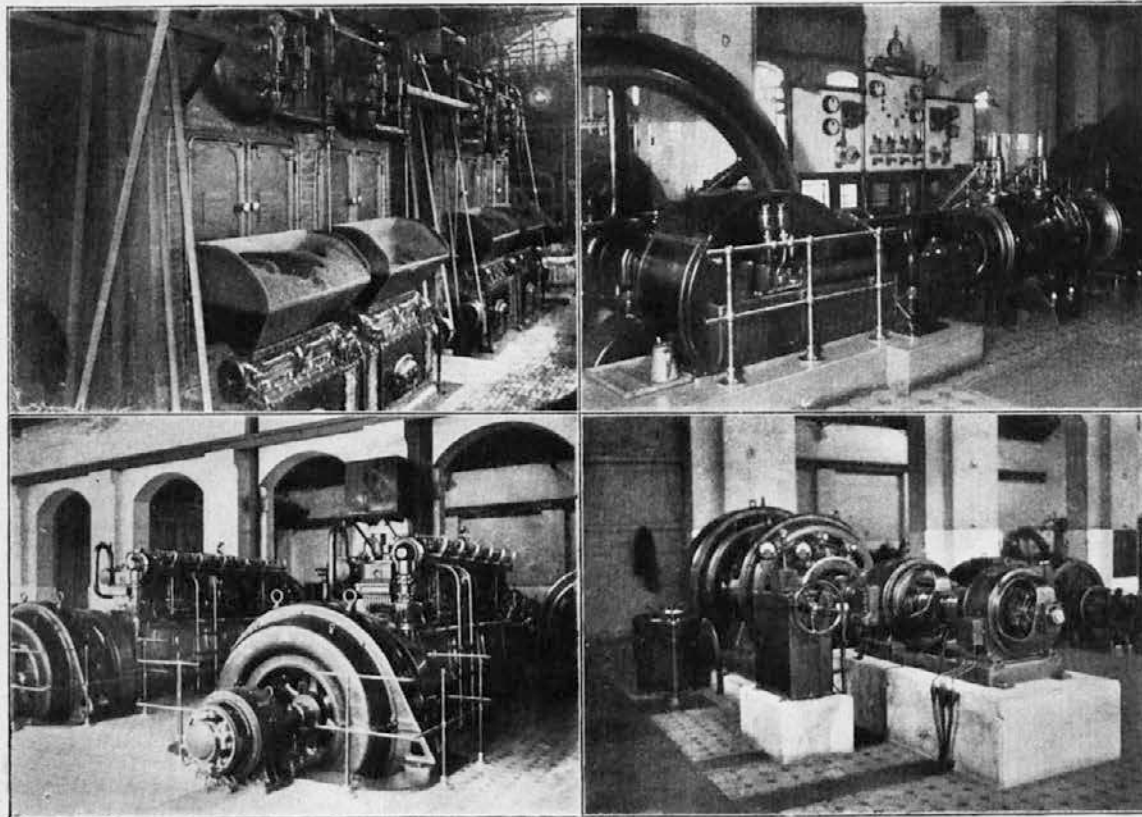
V drugi vrsti levo:

Sl. 3. Dva Diesel-motorja

Desno:

Sl. 5. Izpreminjevalec izmenične napetosti v istosmerno ali obratno

Foto »Ilustracija«

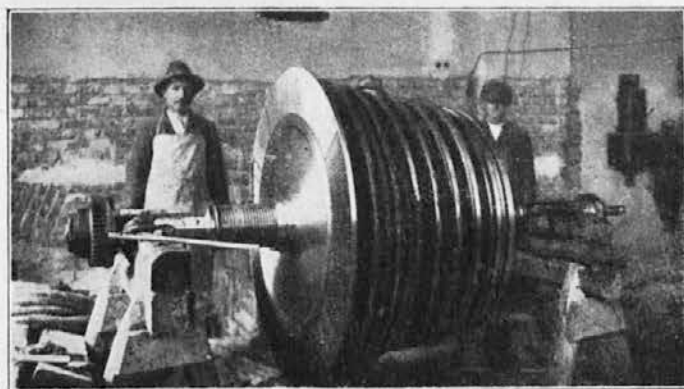

Sl. 6. Montiranje parne turbine

nuto. Poraba pare oz. premoga parnih turbin je mnogo manjša kot pri parnih strojih. Radi visokega števila obratov potrebujejo te turbine veliko manj prostora ter bi n. pr. agregat s parnim strojem potreboval približno štirikratni prostor in bi bil zato dražji.

Razvoj mesta Ljubljane gre v zadnjih letih s hitrimi koraki navzgor. Morda kmalu tudi novi stroji ne bodo zadoščali. Potrebna bo zgraditev nove velike elektrarne na vodno moč, kakor je to že v načrtu mestne občine Ljubljanske. Pocenitev električnega toka je eden glavnih problemov za hitrejši razvoj mesta. Pritegniti je treba industrijska podjetja, ki bodo z ekonomiziranjem dobave električnega toka šele zaslutile privlačno moč Ljubljane. Ljubljana ne sme ostati majhna kakor je, večja mora biti, velika. Da bo vredna svojega prijetnega imena med tremi glavnimi mesti Jugoslavije: Beogradom, Zagrebom in Ljubljano!

Sl. 7. Čiščenje tekača parne turbine

»ILUSTRACIJA«

reprezentativna ilustrirana slovenska mesečna revija. Zahtevajte številko na ogled! — Priporočajte jo pri svojih znancih in prijateljih!

Uprava revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva 6

SOIR DE PARIS

„Soir de Paris“

novi moderni parfemski izdelek
trrdke

BOURJOIS
PARFUMEUR
PARIS

Šminki za obraz, ki sta postali
že svetovnoznani:

CENDRE DE ROSES
in
ROUGE MANDARINE

Vam jamčita za odlično kvaliteto
novih izdelkov.

Samozastopstvo:

Mr. Ph. Bela Vary
Zagreb, Smičiklasova 23.

Telefon 49-99.

*Lepa dvojica
Zgoraj desno:
Priprava za sveti poklic*

Naši otroci

Kar je porabnih slik,
pride vse na vrsto.

Uredništvo revije
»ILUSTRACIJA«
Ljubljana, Kopitarjeva 6

Katica že koketira Foto Staut

Desno: Pri fotografu

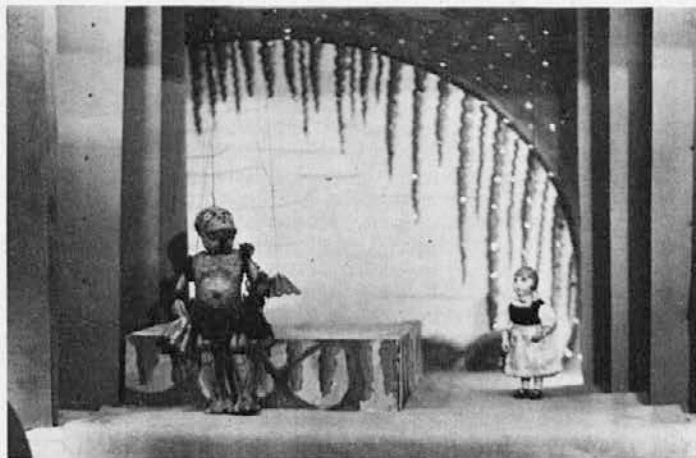
Majdica med putkami

Mamico imava rada

V pomladanskem solncu

Lutkovno gledališče kršč. ženskega društva v Ljubljani (Akademski dom)
Tesařova: Hanica in povodni mož

Foto »Ilustracije«
Pengovov Gašperček. Scena: Brata Pengov

Slovenska lutkovna gledališča

Lutk. gledališče »Česke obce« v Ljubljani
Scena: Vacl. Skružný star.

Lutke Milana Klemenčiča Foto Savo Klemenčič
Last družina »Alena«

Lutkovno gledališče Sokola I. na Taboru
Prizor iz Golieve: »Peterčkove sanje«. Scena: Skružný ml.

Foto »Ilustracije«
Špigelj: Gašperček išče stanovanje

Lutk. gled. v Ribnici (vodi učit. Trošt). Jarček Razbojnik Moroz
Levo: Lutkovno gledališče v Sodražici (vodja upr. Vodopivec).
Lutke proslavljajo 50 letnico Otona Župančiča

Milan Klemenčič (avtoportret),
slovenski lutkar

Lutkovno gledališče in Jugoslavija¹

Boris Orel

Slovenski, hrvaški in srbski narod je od tiste temne slovanske dobe suženjstva in cepitve živel svoje življenje, vplivano po obkrožajočih kulturnih sferah. Srbskemu narodu, ki je še v pozni srednji vek doživljal v svobodi slavo carja Dušana Silnega, potem pa bil po bitki na Kosovem polju ujet v sponeturskega imperija, je kmalu

postajala njegova nad vse draga ljudska umetnost — narodna pesem. V dolgih, junaških epih je »guslar« tolažil svoj tlačeni narod in mu prorokoval boljšo bodočnost, prikazujoč mu svetla, junaška dela kraljeviča Marka in kosovskih vitezov. Medtem ko hrvaški narod tvori nekak prehod iz bizantinsko-orijentalne kulturne sfere v zapadno ter pravljice, bajke, narodne pesmi (Hasanaginica!) pričajo o njegovem močnem epsko-dramatskem elementu, so Slovenci izsanjali svoje tlačeno bistvo v religiozne rime, v bolestno v narodni pesmi izraženo hrepenenje Lepe Vide in baladno blodnjo Desetega brata. Legenda, lirčna pesem, težka barvitost slik R. Jakopiča, iz razgledišča podjarmljenega naroda pisana proza Ivana Cankarja, v demoničnost razgibana idila največjega sodobnega pisca Ivana Preglja — tvorijo pojoco ubranost z notranjim ustrojem slovenskega naroda.

I. Dočim so se lutke in lutkovne igre že močno razživele po vsej Evropi v odlično ljudsko umetnost, v posameznih deželah in mestih vzrastle celo v visoko umetniško formo, so obiskale slovenski, hrvaški in srbski narod prav za prav šele po svetovni vojni. Kronika pač poroča o raznih primitivnih, potujočih lutkovnih odrih, ki se pa več kot do cirkuške umetnosti Gašperijade niso povzpeli. Čudno! Ni samo temu vzrok suženjstvo in borba za svobodo. Opozorjam na Češko, ki je po zaslugi lutkarja Kopecký-ja dobila že zelo zgodaj odlično lutkovno igro in to v dneh suženjstva. Vzrokov je mnogo: v nas samih in potem v usodnih okoliščinah. Lutkovne umetnosti kot močno organiziran pojav pa še tudi danes ni.

Do današnjih dni se lutkovna umetnost vzdržuje pri nas po posameznih osebnostih in redkih kulturnih društvih, ki polagoma začenjajo uvidevati velikanski vzgojno-mladinski pomen lutkovnega teatra. Imeli smo odn. imamo dvoje, troje odličnih umetniških gledališč (Klemenčič — Ljubljana, Babič in Širola — Zagreb), toda njihova življenja primerjam življenju samotne oaze v afriški puščavi. Ta gledališča so pokazala lutkovno umetnost v blesteči, dovršeni formi ter izvršila važno pionijsko delo. Dejstvo je, da so po teh gledališčih začela rasti druga. Njihovo število — nekaj nad petnajst — govori, da je lutkovna umetnost pri nas še močno v povojih in da nas čaka še mnogo dela, dokler ne privedemo gibanja okoli lutkovnih gledališč do močnega kolektivnega izraza sodobnega srbskega, hrvaškega in slovenskega človeka.

II. Primitivna elementarnost srbskega naroda, njegova pestra zgodovina, njegova narodna pesem — vsi ti nosijo odlične predpogoje za razvitek srbske lutkovne igre.

Danes je lutka in lutkovno gledališče srbskemu narodu neznana dežela. Le v prestolnici Beogradu se je kmalu po vojni pojavilo lepo lutkovno gledališče, ki je prirejalo pred-

stave v dramskem gledališču (Maneža). Repertoar so tvorile večinoma izvirne igrice hrvaških in srbskih pisateljev (Deželić, Širola itd.), katerih snovnost so prepažale razne ljudske bajke in pravljice (»Ivica in Marica«, »Paun devojka« itd.). Gledališče je v zadnjih letih utihnilo.

III. Hrvatje so v Zagrebu l. 1920. ustanovili prvo javno lutkovno gledališče. Oživljali so ga akad. slikar prof. Ljubo Babič ml., glavni iniciator hrv. lutkovne umetnosti, dr. Božidar Širola, Mladen Širola in dr. Velimir Deželić. Mnogo vpogleda v skrivnostno oživetvarjanje lutk so našli pri slovenskem mojstru Milanu Klemenčiču. Hrvatje so v teku let ustvarili že svojo hrvaško lutkovno igro, katere osrednja postava je Petrica Kerempuh, nekaj hrvaški Pavliha ali Gašperček, ki v raznih burkah in farsah zastopa veselost, razposajenost in dovornost hrvaškega naroda. »Marionetsko kazališče« je igralo domače in Mozartove opere (B. Krnic: »Nikolinjski dar«, Mozart: »Bastian in Bastiana«) ter jemalo snov za svoje igre v glavnem iz bogate zakladnice hrvaških narodnih bajk, pravljic in pregovorov. Scena in lutka sta bili usmerjeni v dekorativnost in grotesknost. Danes vzdržuje gledališče Umjetnički klub »Marionetsko kazališče«, igra v dvorani sv. Hieronima, pa tudi v Music-Hallu in Metropol-kinu. Njegov umetniški vodja je Mladen Širola, kustos Higijenskega muzeja, ki mi soroča: »Radili smo i radimo koliko prilike i vrijeme dozvoljava, premda imademo preko 500 lutaka, mnogo literarnih i muzičkih stvari.«

Nekaj iger iz bogatega repertoarja zagrebskega lutkovnega gledališča: V. Nazor: »Crvenkapica«; Stjepan Širola: »Postolar i vrag«, »Pepeljuga« (uglasbil dr. Širola); Gj. Ivančić: »Rusalka«, »Petrica — požderuh«, »Kraljevič Marko«, »San Jureka Cmoka«; B. Krnic: »Tajinstveni bazar«; A. M. Begović: »Sebični div«; M. Ogrizović: »Zlatokosi kraljevič«; V. Grga: »Petrica Kerempuh i spametni osel«.

V Križevcih so poskušali dijaki učiteljskega oživit lutkovno gledališče, toda radi pomanjkanja organizacije je gledališče kmalu utihnilo. V Bjelovaru se je osnovalo lutkovno gledališče l. 1926., in sicer po »Čehoslovaški obci«. Igra dvakrat na teden, in sicer enkrat v hrvaškem, enkrat v češkem jeziku. L. 1927. prinese ustanovitev lutkovnega gledališča v Dubrovniku, ki se je iz primitivnih, poskusnih predstav povzpelo do lepe, umetniške višine. Stara slavna zgodovina mesta Dubrovnika in bogata književnost jamčita za lep bodoči razvoj dubrovniške lutkovne igre. — Sarajevo ima turško pozornico senčnih podob, ki menda edina v Jugoslaviji prikazuje skrivnostno umetnost senčnic.

Izmed ostalih manjših gledališč omenjam ono v Karlovcu, ki je ustvarjeno po zaslugi Čehov. Podčrtam, da so Čehi pri nas eni izmed prvih iniciatorjev lutkovne umetnosti (Skružni, Ljubljana!). Zgodovina jugoslov. lutkovne umetnosti bo morala temu udeleževanju odmeriti posebno poglavje.

IV. Iz vidika relativnosti so lutkovna gledališča najbolj razširjena med Slovenci.

Slovensko ljudsko umetnost so dolgo zastopale papijonske igre in igre nabožne vsebine. Po l. 1848. pa so s prebujanjem ostalih slovanskih narodov vidni že prvi početki tiste dramske umetnosti, ki prikazuje narodovo življenje ter njegovo vrtenje okoli aktualnih problemov.

V primitivnih, okornih kmečkih rezbarjih Jezusov, Marij in svetnikov vidim prve skrivnostne predhodnike slovenskih lutkovnih umetnikov. Ali ne sega nemška lutkovna igra v svojih prvih početkih celo tja v poganstvo, ki hrani svoje prve, dokaj skromne sledove v domačih, iz lesa izrezanih malikih — simbolih nevidnih sil (»Kobold« in »Tatermann«)? Tudi slovenska mitologija pozna razne malike, n. pr. Kurenta — slovenskega Gašperčka.

Še danes je ohranila slovenska kmečka vas praznovanje nastopa pomladi: tedaj pripeljejo kmečki fantje na vozu veliko lutko iz lesa in cunj, staro babo-zimo, na most, jo prežagajo na dvoje in nato vržejo v vodo.

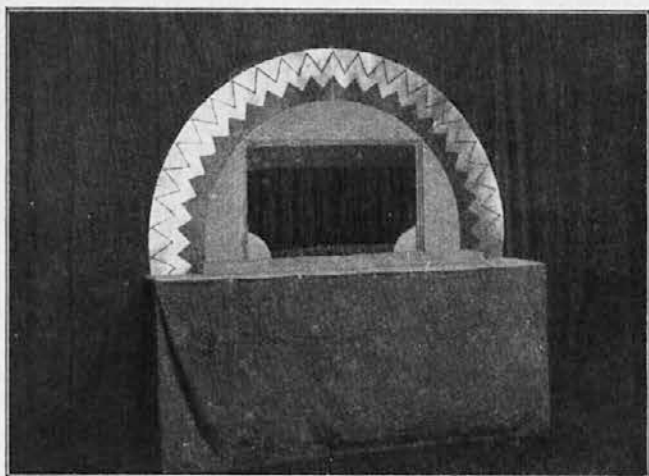
Po raznih Gašperčkih in Tivoliju so Slovenci dobili odlično lutkovno gledališče l. 1920. v Ljubljani. Ustvaril ga je akad.

Plakat proge »Slovenskega marijonetnega gledališča«

¹ Ta sestavek, ki naj bo prvi poizkus orisa našega lutkovnega gledališča, je bil izveščen par odstavkov poslan belgijskemu delegatu za letošnji mednarodni kongres lutk g. R. d. Warsage, Liège. Ker napačenih člankov in slik o hrvaškem in srbskem lutkovnem gledališču še nisem prejel, bom v enem izmed bodočih spisov zevajoče vrzeli izpopolnil.

slikar Milan Klemenčič, ki se je v Münchenu, Italiji in Egiptu seznanil z lutkovno umetnostjo ter že l. 1911. po vzorcu »Marionettentheater Münchner Künstler« napravil izvirno zasebno lutkovno gledališče v Ajdovščini. Lutkovno gledališče v Ljubljani je po zaslugi Gledališkega konzorcija tako iznenada pognalo svoj čar sredi neurejenosti povojnih razmer, da je bilo za Ljubljano velik dogodek. Spočetka je šlo težko. Ni bilo izvirnih iger, ne prevodov. Iz teh prvih zadreg sta reševala gledališče pisatelja dr. Ivan Lah in dr. Šorli. Pomoč ostalih slovenskih književnikov, ki so sicer Klemenčiču obljubljali izvirne pravljicne igre, pa je žalibog izostala. Tehnično izvedbo predstav je ovirala tudi ta okoliščina, da je moral Klemenčič igralce šele uvajati v tehniko lutk in bil vse

Marijonetni oder »Kršč. ženskega društva v Ljubljani
Foto »Ilustracija«

obenem: prevajalec iger, režiser, igralce, inscenator, izdelovatelj lutk. Pa je šlo na bolje; zlasti v tretji sezoni, ko igralce kr. dramskega gledališča Fran Lipah uči smiselno govorico in pravilno vokalizacijo ter vnaša v Poccijevega Gašperčka Lari-farija svoj svojevrstni ritem hudomušnosti in neugnane veselosti. Za gledališče sta pisala prologe in izvirne pravljicne igre pisatelja dr. Ivan Lah in Miran Jarc (v rokopisu so ostale lepe igre Milčinskega in dr. M. Pretnarja). Miran Jarc je gledališču v zadnji sezoni močna opora. Ta sezona se odvarja z njegovim prologom, v katerem ravnatelj in Gašperček tolmačita poslanstvo lutk in lutkovnega gledališča: ker nas preti zlomiti strašna doba ognja, krvi, nasilstva, vojne in smrti, bežiš v umetnost, v pesem, v igro Gašperčka Lari-farija, skakavca preko prepadov!

Insencija lutkovnih iger (»Čarobne gosli«, Dr. Faust, Princ Rožencvet in princesa Lilijana, Mrtvec v rdečem plašču) je bila izdelana v stilu pravljničnega naturalizma. Obrazi lutki — idealizirani, toda s karakteristično ostrino dotičnega tipa, ki ga lutka predstavlja. Njegove lutke — procesija sijajnih, blestečih tipov (General, Bomba, Dvorjanik Gumelastiko, ravnatelj Gašperček, princ, Mefisto, skupuh, Snegulčica, Facanapa, Harlekin itd.). Ker je bila v plesu njegovih lutk neka gracioznost, ki je našla v prelestnem, pristrnem, sentimentalnem okrasnem ozadju svoj adekvaten izraz, mislim, da je Klemenčiču mnogo bližja eteričnost lutk profesorja Teschnerja (Wien), kot pa grotesknost čeških ali ruskih lutk. Komponist Marij Kogoj vzporeja okusno Klemenčičevo gledališče z glasom slovenske operne pevke Pavle Lovšetove in pravi, da imata njeno muziciranje z glasom in igranje Klemenčičevih marijonetk nekaj skupnega.

Ker ni bilo denarja, je Gledališki konzorcij gledališče prodal ženskemu telesno-kulturnemu društvu »Atena«. Dne 15. februarja 1925 se odpre nova sezona, ki prinese Mirana Jarca sanjski prolog in njegovo burko »Razbojnik Moroz«, naslednja sezona pa med drugim pravljicno igro »Kraljevič Tugomil« in dvodejanko »Gašperček in zdravnik« — oboje spisal Miran Jarc. Gledališču pa je manjkalo duše, t. j. Klemenčiča. Jelo je životariti in končno utihnilo.

Pa se vendar ponaša Ljubljana zdaj s trojico lutkovnih gledališč. Ta sicer ne dosegajo popolnosti in višine Klemenčičeve umetnosti, so pa plod tihega dela, požrtvovalnosti in ljubezni amaterjev. Tako sta brata Pengov ustvarila »Krščanska lutka ženskega društva« lepo lutkovno gledališče, ki v fasadi in sceni nosi odseve sodobne upodabljalne umetnosti. Poglejte to fasado, ki brez staromodnega, sentimentalnega ornamentiranja, z enostavnostjo linije, v tonu

črne-zamolklo plave-zlate-rdeče barve govori o umetniškem okusu stvaritelja. In ta monumentalni kubus, ki je prav za prav španska stena, nosi hkrati veliko praktično plat razločljivega teatra. Gašperček Pengova nalikuje Klemenčičevemu, vendar je obraz mladosten in klovnski.

Letošnji repertoar tega gledališča: B. O.: Jezušček obišče lutke. Iv. Trtnik: Rdeča kapica, Janko in Metka, Šmarnica in Rožica, Gašperček — pilot. Miran Jarc: Gašperčkova pustolovščina. L. Tešarova: Povodni mož in Hanica. F. Kurent: Gašper v škornju. Iv. Trtnik: Gašperček v cirkusu.

Lutkovno gledališče Sokola I. na Tabornu v Ljubljani vodita Zidarič in Počivavnik. Predstavlja tehnično eno najpopolnejših gledališč pri nas. V tovarni izdelane lutke se prav nič ne skladajo z lepo dekorativno sceno Skružnaya ml. Zdi se mi tudi, da lutke tonejo v luči pestrih barv in postajajo dekoracija, kulisa. Izmed iger letošnjega repertoarja tega gledališča omenjam izvirno slovensko, za lutkovno prizorico prirejeno igro P. Golie: »Peterčkove poslednje sanje«, v kateri nastopa tudi kralj Matjaž z Alenčico in ki je v okviru iger M. Jarca predhodnica bodoče slovenske lutkovne igre. Lepo uspela igra je bila Poccija: »Rožencvet in Lilijana« in F. Šviglja: »Gašperček išče stanovanje.« Eno pa polagoma temu, kakor tudi vsem lutkovnim odrom na srec: gojite lep, čist slovenski jezik. (V tem oziru lutkovna gledališča pri nas niso baš na višku.)

Tretje gledališče v Ljubljani vzdržuje »Československa obeca«, ki prireja predstave od časa do časa tudi v slovenskem jeziku. Vodja tega gledališča je akad. slikar in inscenator kr. gledališča v Ljubljani Vaclav Skružny star., katerega lutkovne predstave se odlikujejo v sceni z bogatno slikovitostjo in dekorativnostjo.

Po ostalih krajih Slovenije obstoje lutkovna gledališča še v Mariboru (»Česki klub«), Ptuj (»Kolo jugoslovanskih sester«), Ribnici in Sodražici. Poslednji vodita učitelja Trošt in Vodopivec. Gledališče v Ribnici igra lutkovne igre v hudomušnem dijalektu ribniškega jezika (»Razbojnik Moroz«: lutke, ki jih je oblikoval sam učitelj Trošt, so močno groteskne). V Sodražici pa proslavlja v okviru drugih predstav (»Tri želje«, »Gašperček-prince«) 50 letnico pesnika Otona Župančiča.

* * *

»Slovenskega« lutkovnega gledališča Slovenci še nimajo. Slovensko komično lutko nadomešča češki »Kašparek«, predvsem pa Poccijev Gašperček, ki ga slovenski pisatelji že po svoje oblikujejo. Tako n. pr. pesnik Miran Jarc daje svojem Gašperčku posebno samorodno bitnost. Miran Jarc je v neuprizorjeni lutkovni igri »Godec Janez« tudi prvi poskusil ustvariti slovenskega burkeža »Janeza«, ki se ziblje med dvema svetovoma: žalost in veselje. Tak je Kurent, ki je zlitje solnčnega veselja in trpke boleznosti. Kot iz sanj mi raste slovenska pravljicna igra o Mladi Bredi in Lepi Vidi, skozi katero pleše Kurentova boleznost. (Zakaj se Slovenec ne zna »smejati«? Vedno je v njegovem smehu neko razvočje.

Zanimivo bi bilo poiskati nekaj pravzrokov, zakaj ne obstane pri nas humoristični list.) Mladina, ki bo svoja mlada leta opajala z našimi pravljicnimi igrami, bo rastla v premočrtnost slovenskega človeka, ki bo hkrati najvišji izraz kozmične lepote.

* * *

Vkljub temu, da sodobnost s filmom, radiom in športom skuša ovirati razvoj lutkovne umetnosti, vkljub temu, da se izza prvih dni svobode vedno znova in znova preizkuša usoda našega naroda, izražam močno nado, da bo lutkovnemu gledališču v Jugoslaviji doba slej ali prej odmerila tisto mesto, ki mu kot predstavitelju in simbolu dragocenih etičnih in etničnih vrednot po vsej pravici pristoja.

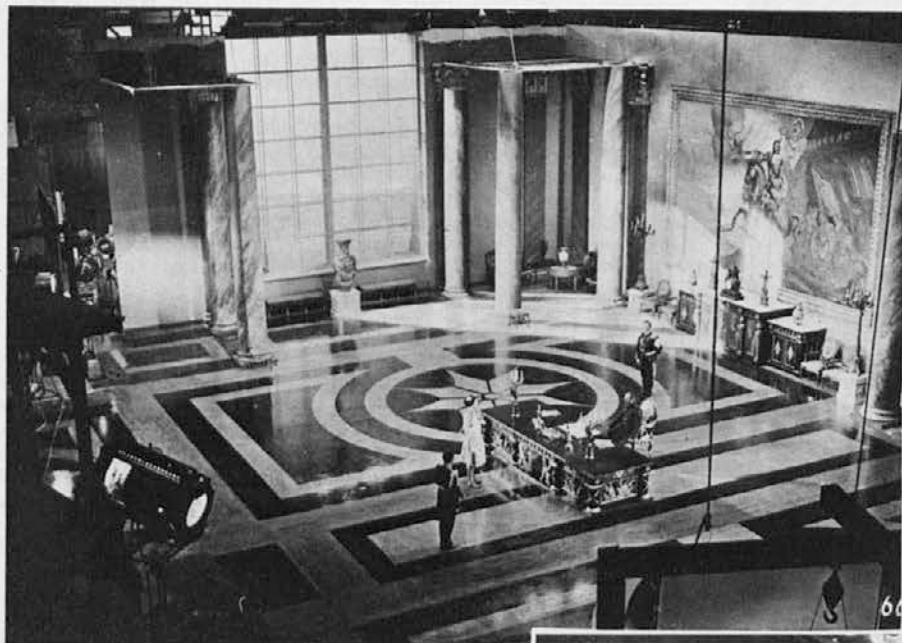
Božidar Jakac: »Kurent«

Emil Jannings, znameniti filmski igralec v svojem prvem zvočnem filmu v glavni vlogi gimnazijskega profesorja. Zvočni Ufa-film »Modri angel«, režija J. v. Sternberg

Režiser Volkov pri skušnji neke scene za zvočni film »Hadži Murat«. Režiser tolmači igralcu udarec s pestjo pod brado

Scena iz filma »Hadži Murat«. Hadži Murat (Možuhin) pred carjem (Alberti). Ob straneh je videti svetlobne aparate

Iz filma »Modri angel«. Režiser J. v. Sternberg pojasnjuje igralcu Karlu Huszarju, kako naj toči pivo

Za filmskimi kulisami

Foto: Ufa

Ena naših novih serij, ki kažejo delo v filmskih ateljejih, ko nastajajo novi filmi. Režiser tolmači, uči in daje navodila. — Vsaka, še tako majhna scena mora biti ponovno preigrana in tako vigrana, da more režiser dati znak operaterju, naj zavrti aparat. Če še ni dobro, snimajo ponovno. Tako je pri filmih mnogo večja možnost, da se izberejo najboljše scene. Spretnost in kombinirajoče delo režiserja je vse.

Spodaj: Priprave za veliko sceno v prestolni dvorani. (Zvočni film »Valček ljubezni«)

My dear Miha Maleš: Thank you
 so very much for your "charming fancy"
 I think it is delightful. And
 you were so kind to send it to me.
 Again my best thanks
 Most sincerely
 Lilian Gish

February Twenty Four

M. MALEŠ 29.

Miha Maleš: Lilian Gish

Lilian Gish — Mihi Malešu

Akad. slikar Miha Maleš je poslal svojo risbo filmske igralki Lilian Gish, ki jo je objavila »Ilustracija«, v svoji lanski prvi številki, odtisnjeno na svilo igralki v New-Yorku. Pred kratkim je prejel zahvalno pismo, lastnoročno pisano, ki ga tu priobčujemo.

My dear Miha Maleš! Thank you so very much for your »charming fancy«. I think it is delightful. And you were so kind to send it to me. Again my best thanks

February 24, 1930. most sincerely

Lilian Gish.

V slovenskem prevodu:

Moj dragi Miha Maleš! Prisrčno se Vam zahvaljujem za Vašo ljubeznjivo domisljico. Po mojem je prekrasna. Bilo je zelo lepo od Vas, da ste mi jo poslali.

Se enkrat moja najlepša zahvala.

Z iskrenimi pozdravi

24. februarja 1930.

Lilian Gish.

Grafološka skica pisave filmske igralki Lilian Gish

(Naš grafolog g. Stanko Šproc nam je izročil analizo pisave Lilian Gish po pismu, ki ga je pisala Mihi Malešu.)

Silno nežna, skoraj bolešno občutljiva natura. Reagira na najsubtilnejše duševne vplive. Živi v idealih in sanjah, ustvarja si lasten duševni svet, močno odmaknjen od realnosti. Domišljija bujna in pestra. Tragedija njenega življenja: Njen fini živčni sistem ni prenesel surovih udarcev krute vsakdanjosti, zaradi tega je opaziti v njenem razmerju do sveta veliko nesoglasje in nezadovoljnost. Postala je zelo rezervirana in nedostopna, s silo kroti svoje močne občutke in skuša napraviti na okolico čim hladnejši in mirnejši vtis. Igralka močno trpi radi te dvoličnosti v svojem značaju, rada bi se pokazala v pravi luči, a ne more, ker instinktivno čuti, da bi utegnilo to njenemu duševnemu miru prej škodovati nego koristiti. Zelo emancipirana osebnost, skrivnostnega, zaprtega nastopa, ki pa je večidel le umetno narejen in privzgojen. Šele v intimnem krogu se razodene njena bogata in topla čustvenost, tu pride šele do veljave njen mehki, čudovito razgibani naturel. Pri vsej polnosti notranjega življenja je ta velika umetnica zelo preprosta in naravna v nastopu in obnašanju, brez sledu kake domišljavosti. Estetski čut je pri njej izredno razvit.

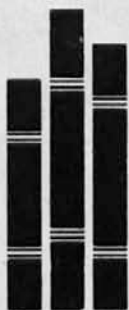
IZBRANO PARFUMERIJO SVETOVN. ZNAMK
 SE DOBI V DRÓGERIJI »SANITAS«
 CELJE - LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 5

PRAVI
:FRANCK:
 vedno
odlična kakovost!

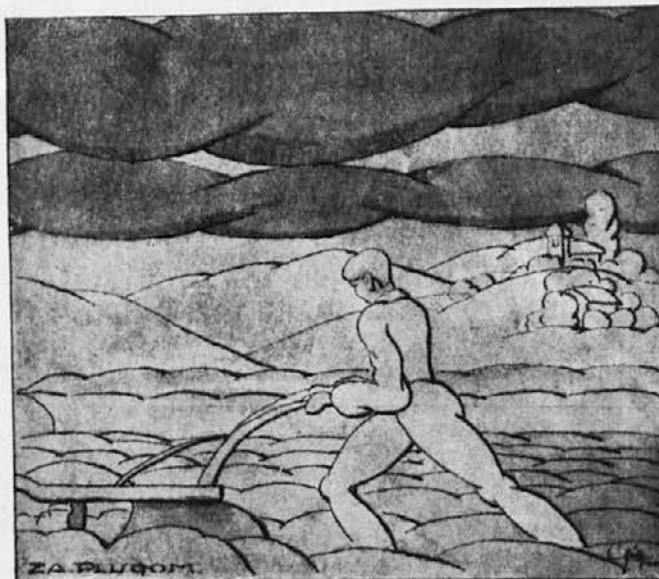
Salda-konte,
 štrance, journala,
 šolske zvezke,
 mape, knjižice
 za odjemalce,
 risalne bloke itd.

nudi po izredno
 ugodnih cenah

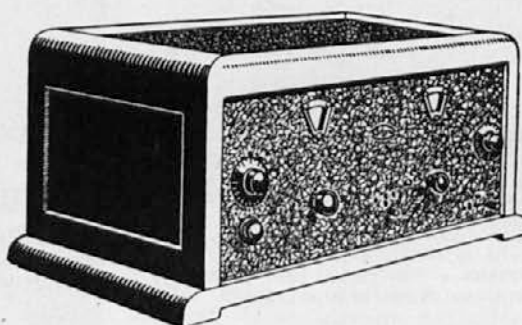
**KNJIGOVEZNICA JUGO-
 SLOVANSKE TISKARNE**

v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6, II. nadstr.

Mladi risarji

F. Brilly: Na polju (kolorirana risba)

Univerzalni štirielektronski aparat

»Radione«

za kratke, normalne in dolge valove,
 s popolnim priključkom na izmenični
 tok, torej brez baterij in akumula-
 torjev, sprejema tudi s pomožnimi
 antenami ali celo brez njih do

100 inozemskih postaj v zvočniku

Posebnost aparata je sprejem na krat-
 kih valovih celo podnevi zelo močno
 in popolnoma čisto. Zahtevajte pro-
 spekt ali dajte si aparat predvajati

RADIO-LJUBLJANA

LJUBLJANA

Miklošičeva c. 5

MARIBOR

Gosposka ul. 37

Dagmar

Dagmar

Dagmar-svila
je zajamčeno stalna na solncu
in pri pranju

Žigocëska

Znamka pravega
poznavalca.
Eleganca, prileganje k
vsaki nogi, prvovrstni
material in izdelek,
nizka cena.